

ทรัพยากรป่าชายเลนจังหวัดสงขลา

1. ประวัติความเป็นมา

ในบันทึกของพ่อค้าและนักเดินเรือชาวอาหรับ - เปอร์เซีย บันทึกไว้ว่าเมืองสงขลาเดิมชื่อเมืองชิงกูร์ หรือชิงกอรา แต่ในหนังสือประวัติศาสตร์ธรรมชาติและการเมืองแห่งราชอาณาจักรสยามของนายกิโยลาส แซร์แวส เรียกชื่อเมืองสงขลาว่า “เมืองสิงขร” จึงมีการสันนิษฐานว่า สงขลาเพี้ยนมาจากชื่อ “สิงหลา” (สิง-หะ-ลา) หรือสิงขร เหตุผลที่สงขลามีชื่อว่า สิงหลา แปลว่าเมืองสิงห์ โดยได้ชื่อนี้มาจากพ่อค้าชาว เปอร์เซีย และอินเดียแล่นเรือมาค้าขาย ได้เห็นเกาะหนู เกาะแมว เมื่อมองแต่ไกลจะเห็นเป็นรูปสิงห์สองตัว หมอบเฝ้าปากทางเข้าเมืองสงขลา ชาวอินเดียจึงเรียกเมืองนี้ว่าสิงหลา ส่วนไทยเรียกว่า เมืองสทิง เมื่อมลายูเข้ามาติดต่อกับเมืองสทิงก็เรียกว่า เมืองสิงหลา แต่ออกเสียงเพี้ยนเป็นสำเนียงฝรั่ง เป็นชิงกอรา (Singora) ไทยเรียกตามเสียงมลายูและฝรั่งเสียงเพี้ยนเป็นสงขลา อีกเหตุผลหนึ่งอ้างว่า สงขลาเพี้ยนมาจาก “สิงขร” ซึ่งแปลว่าภูเขา โดยอ้างว่าเมืองสงขลาตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาแดง ต่อมาได้มีการพระราชทานนามเจ้าเมืองสงขลาว่า “วิเชียรคีรี” ซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศ

2. ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่าง ระหว่างละติจูดที่ 6 องศา 17 ลิปดา ถึง 7 องศา 56 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา 1 ลิปดา ถึง 101 องศา 6 ลิปดาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย 4 เมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางรถไฟ 947 กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดิน 950 กิโลเมตร จังหวัดสงขลา มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี รัฐเคดาห์ และรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล

3. สภาพทั่วไป

3.1 ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสงขลาทางตอนเหนือเป็นคาบสมุทรแคบและยาวยื่นลงมาทางใต้ เรียกว่า คาบสมุทร สทิงพระ กับส่วนที่เป็นแผ่นดินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางตอนใต้ แผ่นดินทั้งสองส่วนเชื่อมต่อกันโดยสะพาน ดินสุลานนท์ พื้นที่ทางทิศเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ทิศตะวันออกเป็นที่ราบริมทะเล ทิศใต้และทิศ ตะวันตกเป็นภูเขาและที่ราบสูง ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารที่สำคัญ

3.2 ลักษณะภูมิอากาศ

ตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมเมืองร้อน มีลมมรสุมพัดผ่านประจำทุกปีคือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงกลางเดือนมกราคม และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม จากอิทธิพลของลมมรสุมดังกล่าว ส่งผลให้มีฤดูกาลเพียง 2 ฤดูคือ

1. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนกรกฎาคม ซึ่งจะเป็นช่วงที่ว่างของลมมรสุม จะเริ่มตั้งแต่หลังจากหมดลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือแล้ว อากาศจะเริ่มร้อนและอากาศจะมีอุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายน แต่อากาศจะไม่ร้อนมากนักเนื่องจากตั้งอยู่ใกล้ทะเล

2. ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนมกราคม จังหวัดสงขลาจะมีฝนตกทั้งในช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ แต่ในช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีฝนตกชุกมากกว่าเนื่องจากพัดผ่านอ่าวไทย ส่วนลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จะถูกเทือกเขาบรรทัดปิดกั้นทำให้ฝนตกน้อยลง

3.3 สภาพทางอุตุนิยมวิทยา

อุณหภูมิ

ค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิในแต่ละเดือนอยู่ในช่วงระหว่าง 23.0-36.6 องศาเซลเซียส ลักษณะของอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนมีค่าไม่แตกต่างกันมากนัก โดยอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 28.28 องศาเซลเซียส เดือนที่มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดคือ เดือนเมษายน ประมาณ 36.6 องศาเซลเซียส และเดือนที่มีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดคือ เดือนพฤศจิกายน ประมาณ 23.0 องศาเซลเซียส

ความชื้นสัมพัทธ์

มีความชื้นสัมพัทธ์อยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งในแต่ละเดือนอยู่ช่วงร้อยละ 66-92 ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำสุดที่ร้อยละ 66 และความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงสุด ร้อยละ 92 ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี ร้อยละ 79 เคยตรวจความชื้นสัมพัทธ์ต่ำที่สุดได้ 36% ในเดือนมีนาคมและเมษายน

ลม

เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายนจะเป็นลมทิศตะวันออกเฉียงใต้ ความเร็วลมเฉลี่ยประมาณ 13-22 กม./ชม. เดือนพฤษภาคมและเดือนสิงหาคมเป็นลมตะวันตก มีความเร็วลมเฉลี่ย 9-11 กม./ชม. เดือนมิถุนายน กรกฎาคม กันยายน และตุลาคม เป็นลมทิศตะวันตกเฉียงใต้ มีความเร็วลมเฉลี่ย 9-11 กม./ชม.

ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณฝนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี โดยเดือนที่มีปริมาณน้ำฝนมากที่สุดคือเดือนพฤศจิกายน มีปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยเท่ากับ 582.6 มิลลิเมตร เดือนที่ฝนตกน้อยที่สุดคือเดือนกุมภาพันธ์ มีปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยวัดได้ 1.5 มิลลิเมตร ปริมาณฝนตกเฉลี่ยตลอดปีเท่ากับ 2,093.8 มิลลิเมตร

3.4 ลักษณะทางธรณีวิทยา

พื้นที่ภูเขาที่กระจายอยู่เป็นกลุ่มทางตะวันตกเฉียงใต้ ส่วนหนึ่งของเทือกเขาานครศรีธรรมราช ตอนล่าง และตอนใต้ตามแนวทางทิวเขาย่อยๆ ล้วนมีหินฐานแกนกลางเป็นหินแกรนิต ซึ่งมีทั้งที่เปิดเผยให้เห็นและถูกปิดประกบด้วยหินชนิดอื่น โดยด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ปกคลุมด้วยหินตะกอน กลุ่มหินแก่งกระจาน หินตะกอนเก่า กลุ่มหินทุ่งสงที่ส่วนใหญ่เป็นหินปูนทั้งเนื้อดินและเนื้อโดโลไมต์ กับกลุ่มหินตะรุเตาที่เป็นหินทราย หินควอร์ตไซต์ หินดินดาน และหินกรวดมน ขณะที่ตอนใต้ปกคลุมด้วยหินตะกอน กลุ่มหินลำปางที่มีทั้งหินโคลน หินปูน หินทราย หินทรายแป้ง และหินกรวดมน ตามลูกเนินและบางส่วนพบหินตะกอนยุคคาร์บอนิเฟอรัส ตามที่ราบ ที่ลุ่มเป็นตะกอนน้ำพา และตามบริเวณสันทรายชายฝั่งเป็นตะกอนทะเลยุคควอเทอร์นารี

4. สถานภาพป่าชายเลน

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้สำรวจสถานภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในเขตป่าสงวนแห่งชาติและนอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ พบว่าจังหวัดสงขลา มีพื้นที่ป่าชายเลนทั้งหมด 54,164.51 ไร่ มีพื้นที่ป่าชายเลนในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทั้งหมด 2,349.15 ไร่ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พื้นที่ป่าชายเลนที่ซ้อนทับในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ไร่)

ที่	รายชื่อเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	พื้นที่ป่าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	พื้นที่ที่เป็นป่าชายเลน
1	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา	227,916.00	793.75
2	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาปะช้าง - แหลมขาม	145,890.70	1,555.40
รวม		373,806.70	2,349.15

5. พันธุ์ไม้และลักษณะโครงสร้างป่าชายเลน

พันธุ์ไม้เด่นในป่าชายเลนที่ขึ้นกระจัดกระจายอยู่โดยรอบทะเลสาบสงขลา และที่ขึ้นอยู่เป็นกลุ่มตามชายฝั่งทะเล ได้แก่

ผาดดอกขาว พบมากในบริเวณชายฝั่ง ท้องที่ตำบลควนโส อำเภอกวนเนียง, ตำบลปากกรอ อำเภอสิงหนคร และตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา

โก่งกางใบเล็ก พบในบริเวณชายฝั่งทะเล ท้องที่อำเภอเมือง อำเภอควนเนียง และอำเภอสิงหนคร
 ลำพู พบว่าขึ้นกระจัดกระจายอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลสาบสงขลา ท้องที่อำเภอกระแสสินธุ์ เป็นต้น
 จาก พบว่าขึ้นกระจัดกระจายอยู่ตามชายฝั่ง ในท้องที่อำเภอสิงหนคร อำเภอสทิงพระ และอำเภอ
 กระแสสินธุ์ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบว่า มีเป็งทะเล ปรงทะเล และเห็อกปลาหมอบ ขึ้นกระจัดกระจายอยู่โดยรอบ
 ทะเลสาบสงขลาเช่นเดียวกัน

6. สัตว์ที่พบในป่าชายเลน

สัตว์ที่พบในบริเวณป่าชายเลนจังหวัดสงขลา มีหลากหลายชนิด ดังนี้

1. สัตว์ปีกจำพวกนก

นิเวศวิทยาของนก ในป่าชายเลนบริเวณทะเลสาบสงขลา มีนกอาศัยอยู่ถึง 25 วงศ์ 90 ชนิด
 เป็นนกประจำถิ่นประมาณ 70 % ส่วนอีกประมาณ 20 % เป็นนกอพยพย้ายถิ่น นกแต่ละชนิดมีการ
 หากินและใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนแตกต่างกันออกไป

2. สัตว์หน้าดินขนาดเล็ก

ประชาคมสัตว์หน้าดินขนาดเล็กในบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก มีสัตว์หน้าดินจำนวน
 9 ไฟลัม แยกได้เป็น 18 กลุ่ม ได้แก่ Nematoda, Sarcomastigophoro, Ostracoda, Copepoda, Nauplius
 (Copepoda), Polychacta, Oligochaeta, Amphipoda, Turbellaria, Ciliophora, Gastropoda, Rotifera,
 Bivalvia, Kinoryncha, Halacaroida, Pycnogonida, Tanaidacea และ Unknown eggs สัตว์หน้าดิน
 ขนาดเล็กดังกล่าวจะเป็นตัวย่อยอินทรีย์สารในทะเล ซึ่งจะเกิดจากการแลกเปลี่ยนและหมุนเวียนธาตุ
 อาหาร

7. การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน

การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าชายเลนในจังหวัดสงขลา เกิดจากการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่
 ป่าชายเลนเพื่อกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การเกษตร นาุ้ง และทำเทียบเรือ เป็นต้น จากโครงการจำแนกเขตการ
 ใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลน พ.ศ. 2552 ได้จำแนกเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนออกเป็นพื้นที่
 ต่างๆ แยกตามเขตการปกครองระดับอำเภอ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน ปี พ.ศ. 2552 จังหวัดสงขลา
จำแนกตามเขตอำเภอ (ไร่)

อำเภอ	ป่าชายเลน	นาทุ่ง	พื้นที่เกษตร	อื่นๆ	รวม
กระแสดินธุ์	423.64	1,817.83	1,963.43	3,029.51	7,234.41
สติงพระ	667.64	615.75	5,798.10	517.27	7,598.76
สิงหนคร	17.89	185.65	2,355.39	110.43	2,669.36
เมืองสงขลา	271.77	137.12	8,735.58	164.65	9,309.12
ควนเนียง	518.51	25.44	1,689.39	-	2,233.34
บางกล่ำ	454.29	-	668.59	-	1,122.88
หาดใหญ่	2,585.22	1,758.69	7,787.70	308.07	12,439.69
จะนะ	925.13	268.15	5,376.79	-	6,570.07
เทพา	2,127.85	-	2,556.13	302.90	4,986.88
รวม	7,991.95	4,808.63	36,931.10	4,432.83	54,164.51

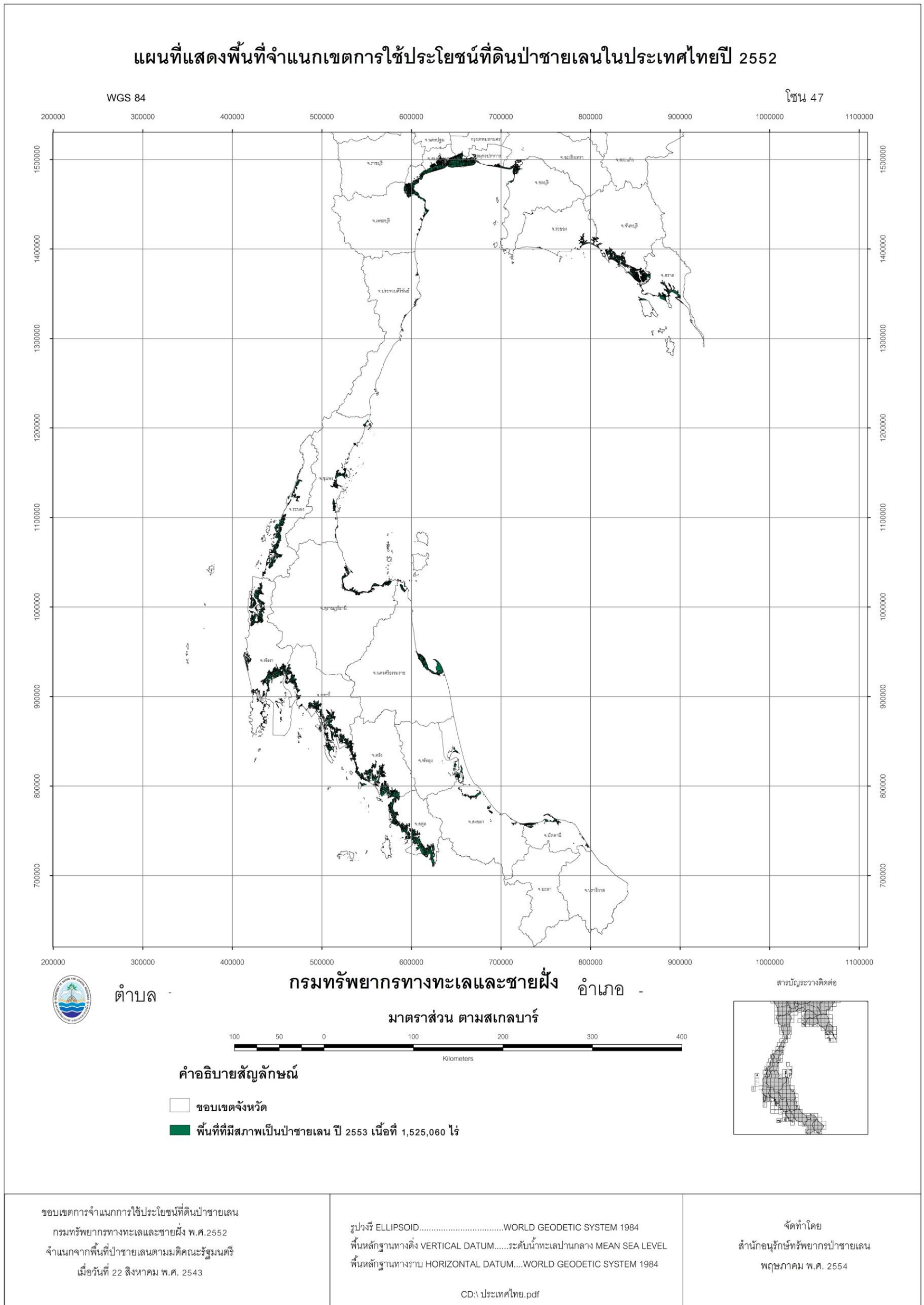
8. กิจกรรมที่สำคัญตามภารกิจเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลน

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้ดำเนินกิจกรรมที่สำคัญตามภารกิจ เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลนให้สมบูรณ์ในจังหวัดสงขลา ตั้งแต่ พ.ศ. 2546 ดังนี้

ตารางที่ 3 กิจกรรมที่สำคัญตามภารกิจเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลน

ที่	อำเภอ	ปลูกป่าเต็มพื้นที่ (ไร่)	ปลูกป่าเสริม (ไร่)	เขตพิทักษ์ (ไร่)	ปักหลักเขตชุมชน (ชุมชน)
1	กระแสดินธุ์	-	-	-	-
2	สติงพระ	-	-	-	-
3	สิงหนคร	-	-	-	9
4	เมืองสงขลา	6	-	-	-
5	ควนเนียง	163	-	-	-
6	บางกล่ำ	-	-	-	-
7	หาดใหญ่	130	-	-	-
8	จะนะ	-	-	-	-
9	เทพา	-	-	-	-
	รวม	549	-	-	9

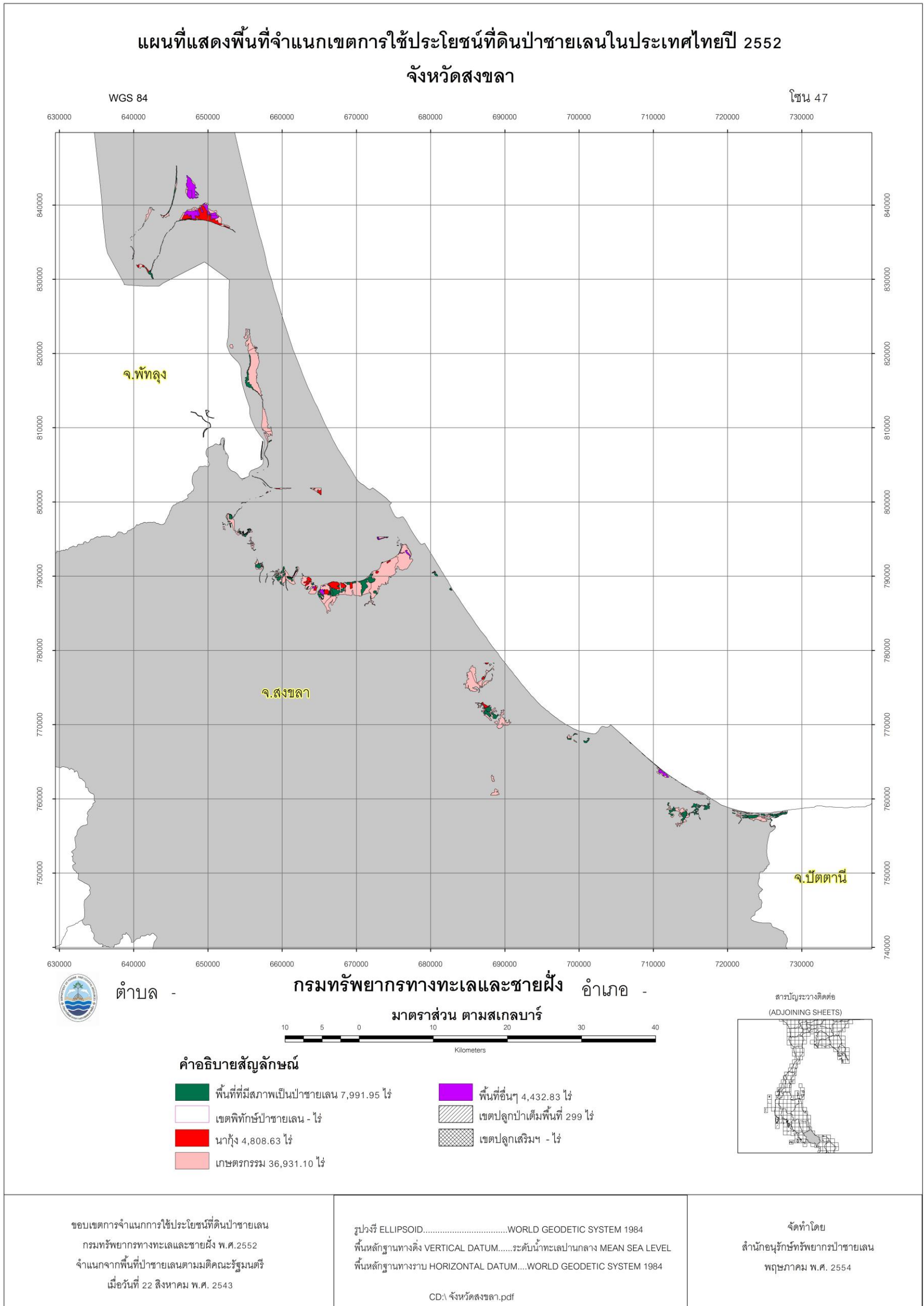
ภาพที่ 1 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552

ตารางที่ 4 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน ปี พ.ศ. 2552 จำแนกตามรายจังหวัด (ไร่)

จังหวัด	ท่าเทียบเรือ	นาุ้ง	นาเกลือ	ป่าชายเลน	ป่าชายหาด	ป่าบก	ป่าพรุ	พื้นที่เกษตร	พื้นที่ทิ้งร้าง	เมือง	เลนงอก	เหมืองแร่	รวม
ระยอง	4.61	14,171.70	-	11,283.57	-	-	-	5,880.30	336.19	72.65	-	-	31,749.02
จันทบุรี	-	91,498.28	868.12	75,428.91	-	20.55	379.62	50,265.87	638.94	463.36	-	-	219,563.65
ตราด	78.02	14,275.25	-	61,974.19	-	6,596.72	3,681.56	22,513.12	359.03	1,176.28	-	-	110,654.17
ชลบุรี	-	606.32	4,038.46	5,554.41	-	-	-	16,136.96	292.29	1,290.11	13,394.51	-	41,313.05
ฉะเชิงเทรา	107.95	601.64	9,280.99	7,309.34	-	-	-	10,870.25	8.73	1,117.03	1,459.17	-	30,755.09
กรุงเทพมหานคร	-	13,802.50	16,287.93	3,351.79	-	-	-	7,200.15	10.44	667.29	1,450.69	-	42,770.79
สมุทรปราการ	0.79	43,425.12	10,970.73	12,524.17	-	-	-	8,598.05	-	691.79	17,288.75	-	93,499.40
สมุทรสงคราม	-	41,240.73	12,298.21	14,272.75	-	-	-	12,536.86	-	409.74	1,961.25	-	82,719.55
สมุทรสาคร	-	11,245.35	93,729.57	25,257.22	-	-	-	39,242.26	93.22	6,257.80	22,556.89	-	198,382.31
เพชรบุรี	-	19,754.41	26,807.49	18,568.75	-	-	-	20,633.99	49.04	1,358.33	37,265.06	-	124,437.08
ประจวบคีรีขันธ์	50.97	2,566.82	-	1,708.58	156.07	248.66	131.57	6,672.23	232.25	219.29	105.89	-	12,092.33
ชุมพร	37.39	10,670.40	-	32,240.11	-	-	221.09	47,830.07	119.68	503.96	3,485.63	-	95,108.33
ระนอง	79.49	2,200.54	-	154,448.34	379.29	939.07	154.09	36,320.73	32.63	1,916.23	1,836.00	160.87	198,467.27
สุราษฎร์ธานี	8.38	12,807.14	-	46,574.20	43.22	-	-	31,036.50	3.7	48.13	-	-	90,521.27
นครศรีธรรมราช	-	41,054.35	-	73,549.60	-	177.35	-	36,459.22	-	210.91	2,511.05	-	153,962.48
กระบี่	12.54	5,674.54	-	218,185.74	997.69	1,652.62	565.98	51,681.45	32.08	528.07	26,320.66	92.39	305,743.77
พังงา	34.59	4,451.26	-	275,316.68	70.34	1,088.17	1,677.98	40,282.54	211.16	372.01	6,549.84	1,187.95	331,242.51
ภูเก็ต	13.06	1,482.44	-	12,327.42	-	-	137.49	9,407.68	199.79	1,081.52	186.24	-	24,835.65
พัทลุง	-	2,477.70	-	399.98	-	-	7,127.13	9,567.91	-	-	-	-	19,572.72
ตรัง	-	4,813.76	-	220,975.74	641.27	148.09	882.89	44,651.00	27.03	170.12	22,171.71	-	294,481.61
สตูล	0.89	10,259.64	-	223,638.95	-	468.16	13.82	66,005.46	67.06	406.52	21,845.27	-	322,705.76
สงขลา	-	4,808.63	-	7,991.95	-	-	4,271.25	36,931.10	-	161.58	-	-	54,164.51
ปัตตานี	0.65	1,365.47	2,296.15	21,993.68	421.06	-	314.66	14,867.21	60.13	11.92	-	-	41,330.94
นราธิวาส	-	-	-	184.49	-	-	-	-	-	-	-	-	184.49
รวม	429.32	355,254.00	176,577.66	1,525,060.58	2,708.94	11,339.39	19,559.13	625,590.91	2,773.40	19,134.63	180,388.60	1,441.21	2,920,257.76

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552
จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 5 พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลนในจังหวัดสงขลา ปี พ.ศ. 2552 (ไร่)

อำเภอและตำบล	พื้นที่
อำเภอกระเสสินธุ์	423.64
ตำบลกระเสสินธุ์	182.27
ตำบลเกาะใหญ่	150.92
ตำบลเชิงแส	90.45
อำเภอสทิงพระ	667.64
ตำบลคลองรี	-
ตำบลคูขุด	-
ตำบลชุมพล	-
ตำบลท่าหิน	667.64
อำเภอสิงหนคร	17.89
ตำบลชะแล้	17.89
ตำบลบางเขียด	-
ตำบลปากกรอ	-
ตำบลป่าขาด	-
ตำบลหัวเขา	-
อำเภอเมืองสงขลา	271.77
ตำบลเกาะแต้ว	29.84
ตำบลเขารูปช้าง	114.51
ตำบลบ่อยาง	-
ตำบลพะวง	127.42
อำเภอควนเนียง	518.51
ตำบลควนไส	-
ตำบลบางเหรียง	231.13
ตำบลรัตภูมิ	287.38
ตำบลห้วยลึก	-
อำเภอบางกล่ำ	454.29
ตำบลบางกล่ำ	454.29

ตารางที่ 5 (ต่อ) พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลนในจังหวัดสงขลา ปี พ.ศ. 2552 (ไร่)

อำเภอและตำบล	พื้นที่
อำเภอหาดใหญ่	2,585.22
ตำบลคูเต่า	568.49
ตำบลน้ำน้อย	2,016.73
อำเภอจะนะ	925.13
ตำบลคลองเปี๊ยะ	247.40
ตำบลจะโหนด	473.44
ตำบลตลิ่งชัน	-
ตำบลนาทับ	-
ตำบลนาหว้า	-
ตำบลป่าชิง	-
ตำบลสะกอม	204.29
อำเภอเทพา	2,127.85
ตำบลเกาะสะบ้า	620.53
ตำบลเทพา	429.02
ตำบลปากบาง	1,076.59
ตำบลสะกอม	1.71
รวมพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลนทั้งจังหวัด	7,991.95

คำนำ

ป่าชายเลนเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่ายิ่งต่อทุกสรรพสิ่ง ทั้ง พืช สัตว์ และมนุษย์ ซึ่งแต่เดิมได้พึ่งพาอาศัยอย่างเกื้อกูลกันในระบบนิเวศ แต่เมื่อประชากรมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาการรุกรานพื้นที่ป่าชายเลน กลายเป็นชุมชนเมือง และการใช้ประโยชน์อื่นๆ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ และทวีความรุนแรงขึ้นในปัจจุบัน

เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนในประเทศไทย เป็นระบบและยั่งยืน สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จึงได้รวบรวมเอกสาร รวมถึงองค์ความรู้ด้านต่างๆ จัดทำเป็นหนังสือ เรื่อง พื้นที่ป่าชายเลนของประเทศไทย (แยกเป็นรายจังหวัด) มีทั้งสิ้น 24 จังหวัด คือ ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี นราธิวาส หนองคาย พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล

หนังสือเล่มนี้ จะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพื้นที่ป่าชายเลนจังหวัดสงขลา โดยใช้ข้อมูลแนวเขตป่าชายเลน ซึ่งได้จากการแปลภาพถ่ายดาวเทียม Landsat ปี 2543 และปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกับภาพถ่ายดาวเทียม Landsat ปี 2552 นำมาซ้อนทับกับแผนที่แสดงภูมิประเทศ (Topo map) ของกรมแผนที่ทหาร ชุด L7018 ซึ่งมีเนื้อหาภายในครอบคลุมทั้งด้านลักษณะกายภาพทั่วไป โดยมีแผนที่ป่าชายเลนและข้อมูลเฉพาะของแต่ละอำเภอ มาใช้ประกอบในการแสดงพื้นที่ป่าชายเลน เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญสำหรับผู้สนใจ นักศึกษาและนักวิชาการ ในการสืบค้น อ้างอิงข้อมูล ทั้งในเชิงพื้นที่และรายจังหวัด ตลอดจนผู้บริหารระดับสูงที่จะใช้เป็นฐานข้อมูลและแนวทางในการวางแผนการจัดการทรัพยากรป่าชายเลนต่อไป

(นายบุญชอบ สุทมนต์สงฆ์)

อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กุมภาพันธ์ 2555

สารบัญ

	หน้า
ทรัพยากรป่าชายเลน จังหวัดสงขลา	1
ประวัติความเป็นมา	1
ที่ตั้งและอาณาเขต	1
สภาพทั่วไป	1
- ลักษณะภูมิประเทศ	1
- ลักษณะภูมิอากาศ	2
- สภาพทางอุตุนิยมวิทยา	2
- ลักษณะทางธรณีวิทยา	3
สถานภาพป่าชายเลน	3
พันธุ์ไม้และลักษณะโครงสร้างป่าชายเลน	3
สัตว์ที่พบในป่าชายเลน	4
การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน	4
กิจกรรมที่สำคัญตามภารกิจเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลน	5
ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอกระแสสินธุ์	11
ข้อมูลทั่วไป	11
พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน	12
ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอสทิงพระ	17
ข้อมูลทั่วไป	17
พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน	18
ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอสิงหนคร	24
ข้อมูลทั่วไป	24
พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน	25
ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอเมืองสงขลา	32
ข้อมูลทั่วไป	32
พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน	32
ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอกวนเนียง	39
ข้อมูลทั่วไป	39
พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอบางกล่ำ	46
ข้อมูลทั่วไป	46
พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน	47
ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอหาดใหญ่	50
ข้อมูลทั่วไป	50
พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน	51
ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอจะนะ	55
ข้อมูลทั่วไป	55
พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน	56
ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอเทพา	65
ข้อมูลทั่วไป	65
พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน	66
บรรณานุกรม	72

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1	พื้นที่ป่าชายเลนที่ซ้อนทับในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	3
ตารางที่ 2	การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน ปี พ.ศ. 2552 จังหวัดสงขลา จำแนกตามเขตอำเภอ	5
ตารางที่ 3	กิจกรรมที่สำคัญตามภารกิจเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลน	5
ตารางที่ 4	การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน ปี พ.ศ. 2552 จำแนกตามรายจังหวัด	7
ตารางที่ 5	พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลนในจังหวัดสงขลา ปี พ.ศ. 2552	9
ตารางที่ 6	พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอกระแสดำรง จังหวัดสงขลา	12
ตารางที่ 7	พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา	18
ตารางที่ 8	พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา	25
ตารางที่ 9	พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา	33
ตารางที่ 10	พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา	40
ตารางที่ 11	พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา	47
ตารางที่ 12	พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	51
ตารางที่ 13	พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	56
ตารางที่ 14	พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา	66

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า	
ภาพที่ 15	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลปากกรอ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา	29
ภาพที่ 16	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลป่าขาด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา	30
ภาพที่ 17	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา	31
ภาพที่ 18	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา	34
ภาพที่ 19	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลเกาะแต้ว อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา	35
ภาพที่ 20	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา	36
ภาพที่ 21	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา	37
ภาพที่ 22	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา	38
ภาพที่ 23	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา	41
ภาพที่ 24	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลควนโส อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา	42
ภาพที่ 25	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลบางเหรียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา	43
ภาพที่ 26	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลรัตภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา	44
ภาพที่ 27	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลห้วยลึก อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา	45
ภาพที่ 28	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา	48

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า	
ภาพที่ 29	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลบางกล้า อำเภอบางกล้า จังหวัดสงขลา	49
ภาพที่ 30	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	52
ภาพที่ 31	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	53
ภาพที่ 32	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	54
ภาพที่ 33	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	57
ภาพที่ 34	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลคลองเปียว อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	58
ภาพที่ 35	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลจะโหนด อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	59
ภาพที่ 36	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลตลิ่งชัน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	60
ภาพที่ 37	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	61
ภาพที่ 38	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	62
ภาพที่ 39	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลป่าชิง อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	63
ภาพที่ 40	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	64
ภาพที่ 41	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา	67
ภาพที่ 42	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลเกาะสะบ้า อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา	68

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า	
ภาพที่ 43	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา	69
ภาพที่ 44	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลปากบาง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา	70
ภาพที่ 45	แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทย ปี 2552 ตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา	71

ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา

1. ข้อมูลทั่วไป

ประวัติความเป็นมา

เดิมพื้นที่อำเภอกระแสดินธุ์เป็นตำบลหนึ่งในเขตการปกครองของอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา เมื่อต้นปี 2519 ได้มีคณะสงฆ์ ผู้นำชุมชน และคณะครูอาจารย์ในพื้นที่สามตำบลได้ประชุมตกลงกันเสนอให้แยกการปกครองออกจากอำเภอระโนด เนื่องจากการคมนาคมระหว่างสามตำบลมีความลำบากไม่สะดวกกับการติดต่อกับทางราชการ โดยตกลงขอใช้ชื่อว่ากิ่งอำเภอกระแสดินธุ์ ซึ่งมีความหมายรวมว่ากระแสน้ำหรือเมืองที่สมบูรณ์ด้วยน้ำ

กระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศตั้งกิ่งอำเภอกระแสดินธุ์ เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2521 โดยได้ก่อสร้างที่ว่าการอำเภอ ใช้สถานที่ในหมู่ที่ 11 ตำบลเกาะใหญ่ และได้ทำพิธีเปิดที่ว่าการอำเภออย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2538

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอกระแสดินธุ์ ตั้งอยู่บนคาบสมุทรสทิงพระ ทางทิศเหนือของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอระโนด และอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอบางแก้ว อำเภอเขาชัยสน และอำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง

สภาพทั่วไป

ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอกระแสดินธุ์ มีสภาพอากาศร้อนชื้น มีฤดูกาลเพียง 2 ฤดูกาล คือ

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนกรกฎาคม
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม - เดือนมกราคม

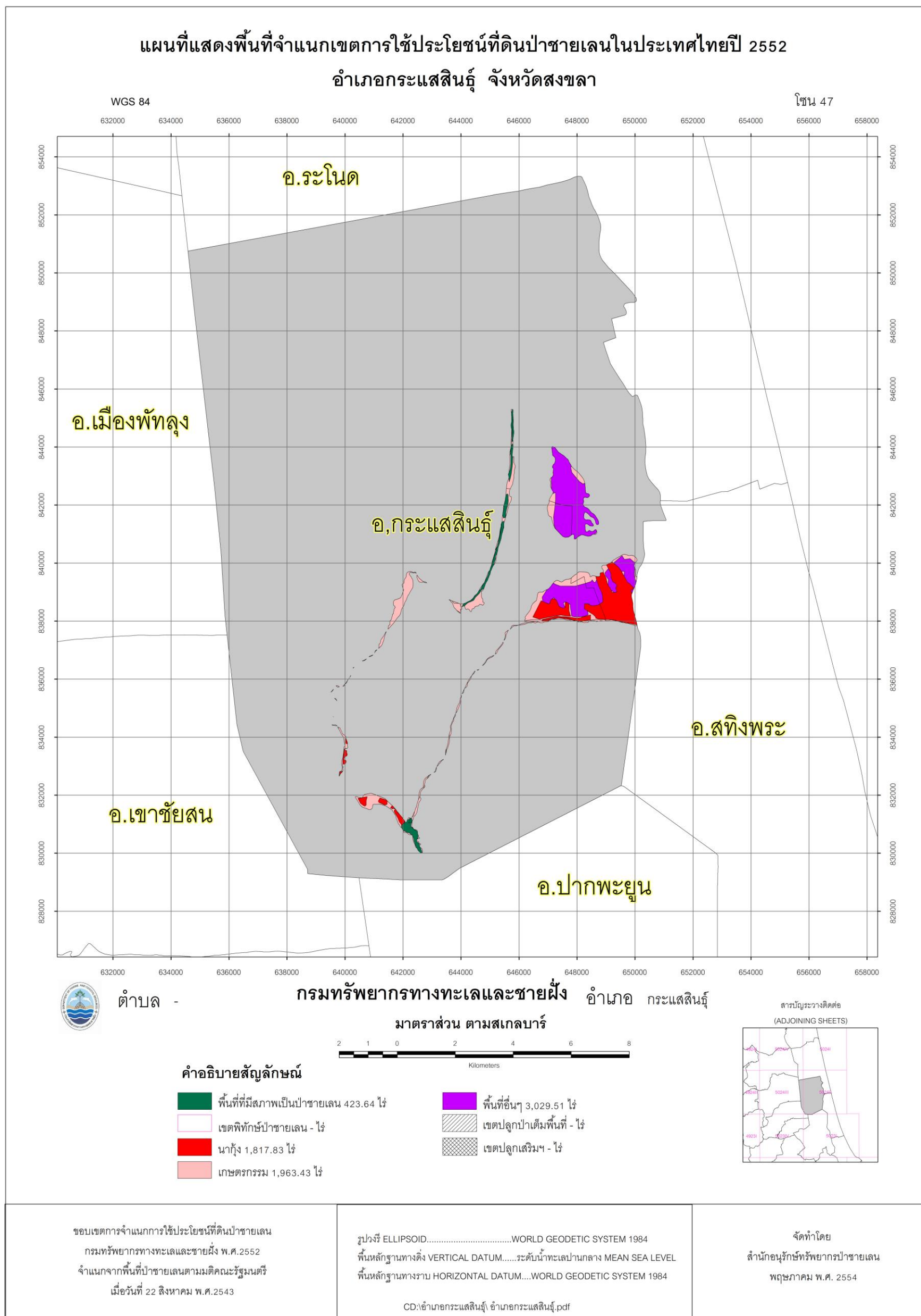
2. พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน

อำเภอกระแสดำบลที่มีพื้นที่ป่าชายเลน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2530, 22 สิงหาคม 2543 และ 17 ตุลาคม 2543 จำนวน 7,234.41 ไร่ โดยมีพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน จำนวน 423.64 ไร่ รายละเอียดดังตารางที่ 6

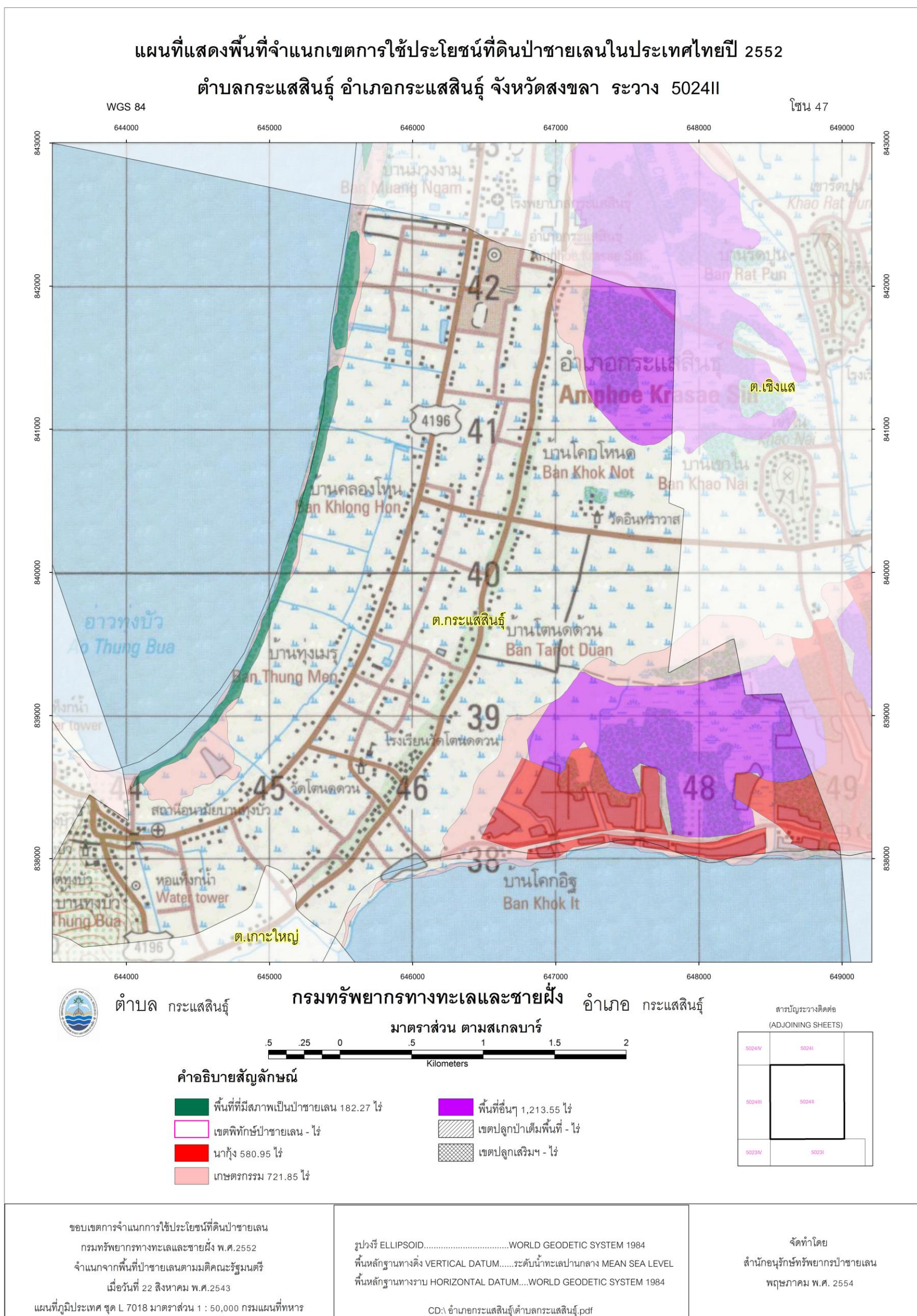
ตารางที่ 6 พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอกระแสดำบล จังหวัดสงขลา (ไร่)

ที่	ตำบล หรือ (เกาะ)	พื้นที่ป่าชายเลนตามมติ ครม.	พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน
1	กระแสดำบล	2,698.62	182.27
2	เกาะใหญ่	1,085.89	150.92
3	เซิงแสด	3,449.90	90.45
รวม		7,234.41	423.64

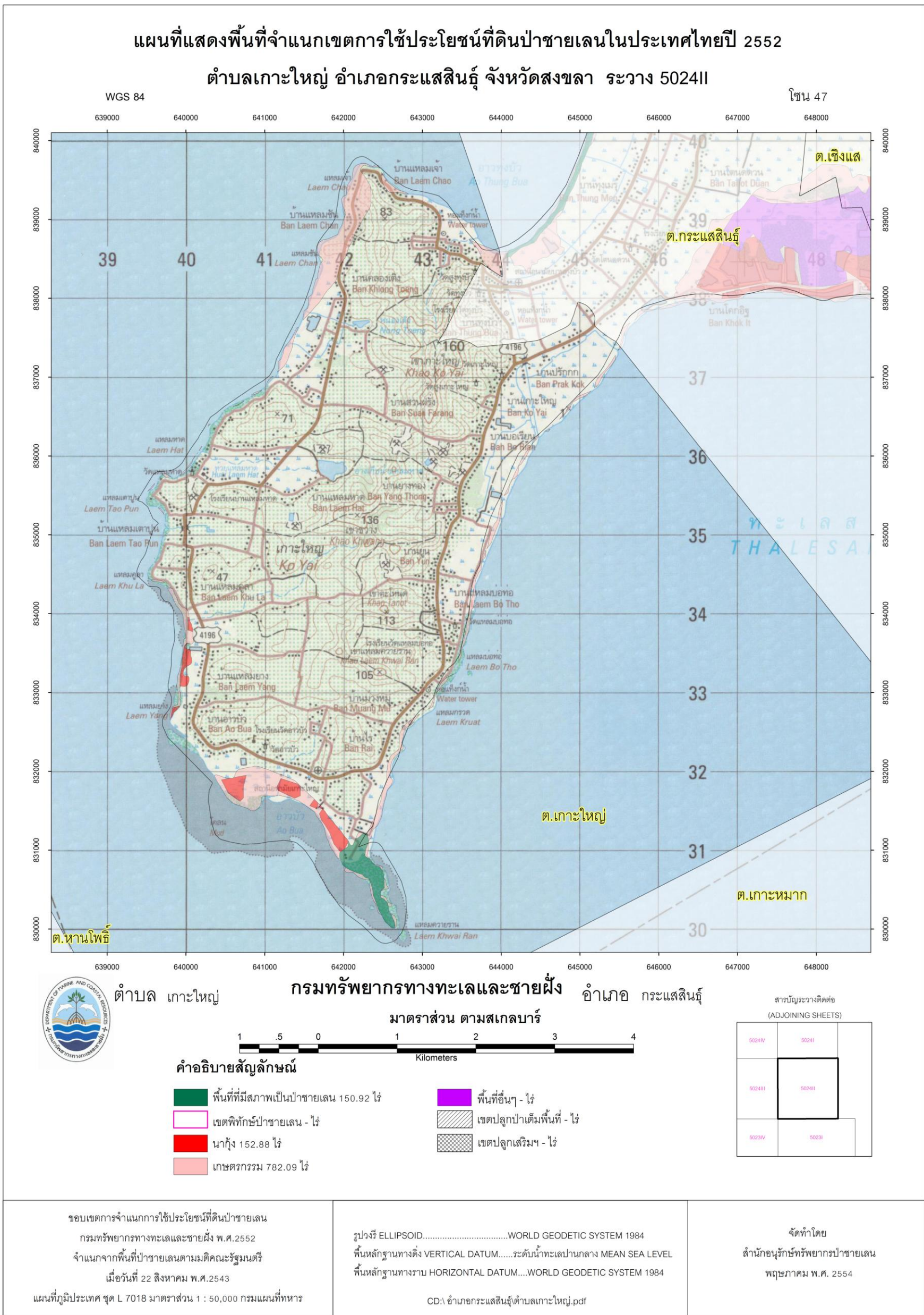
ภาพที่ 3 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552
อำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา

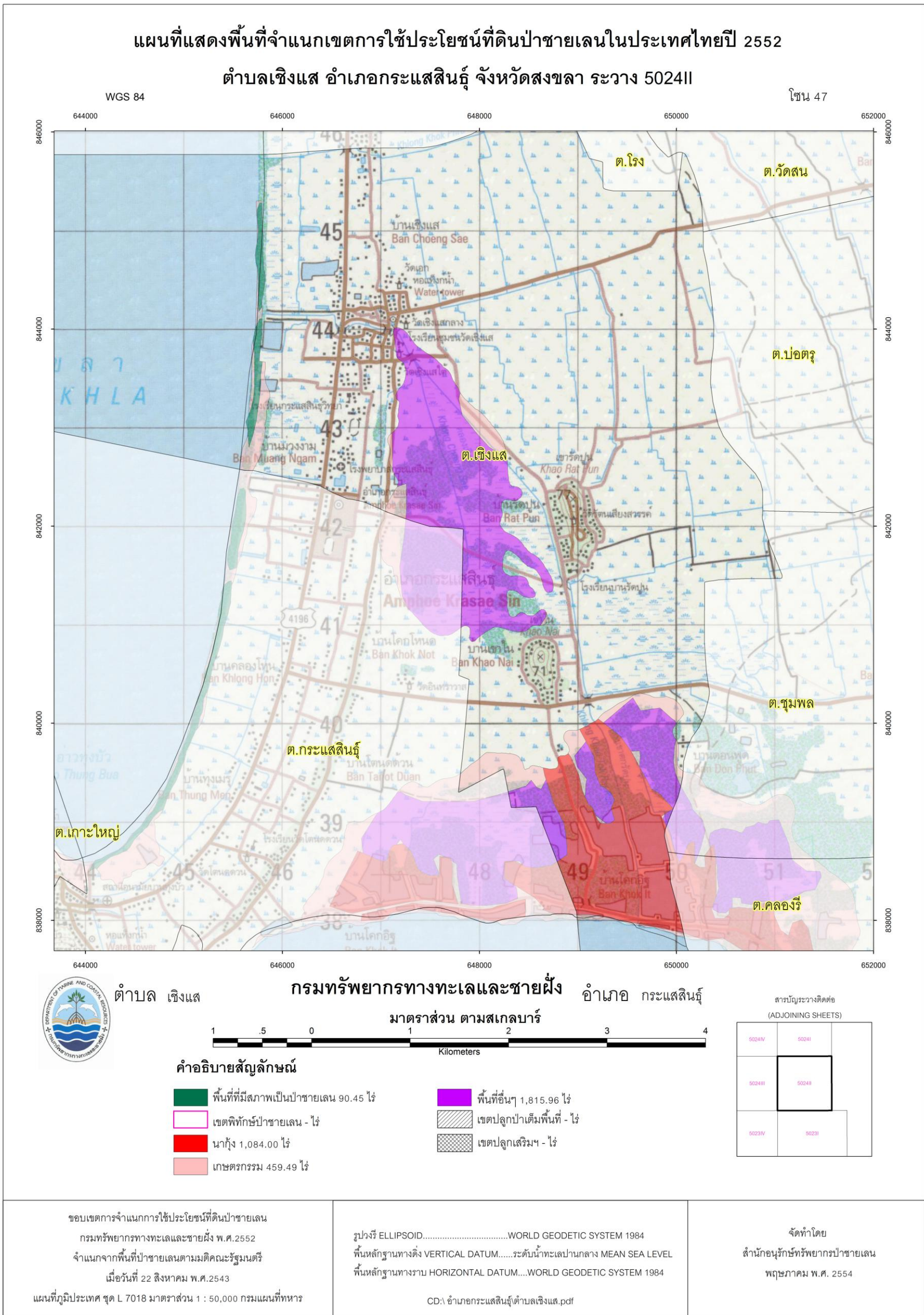
ภาพที่ 4 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลกระแสดินธุ์ อำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 5 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกะแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 6 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลเชิงแส อำเภอกะเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา

ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

1. ข้อมูลทั่วไป

ประวัติความเป็นมา

ตามหลักฐานหนังสือประชุมพงศาวดาร กล่าวอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา คือเมืองพัทลุงเก่า ซึ่งสันนิษฐานจากโบราณสถาน โบราณวัตถุ ได้แก่ ซากกำแพงเมือง คูเมือง บริเวณที่ตั้งโรงเรียนในเมืองปัจจุบัน โดยถูกข้าศึกโจมตี 2 ครั้งจากกองทัพมลายูสมัยกรุงศรีอยุธยา จนไม่สามารถบูรณะได้ ทิ้งร้างไว้จนกระทั่งถึงพ.ศ. 2437 จึงยกฐานะเป็นอำเภอปละท่า มีอาณาเขตครอบคลุมถึงอำเภอระโนด แต่เมื่อราวพ.ศ. 2460 ได้มีผู้ลอบวางเพลิงที่ว่าการอำเภอปละท่า กรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ อุปราชปักษ์ใต้ เห็นว่าการคมนาคมไม่สะดวก จึงยุบอำเภอปละท่า เป็นกิ่งอำเภอปละท่า ขึ้นกับอำเภอเมืองสงขลา และได้เปลี่ยนชื่อเป็นกิ่งอำเภอจะทิ้งพระ เมื่อพ.ศ. 2467 ได้รับอาณาเขตทิศเหนือมาอยู่ที่ตำบลชุมพล และทิศใต้ ติดต่อเขตอำเภอเมืองสงขลา (อำเภอสิงหนครปัจจุบัน) ต่อมาเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2490 ทางราชการได้ยกฐานะกิ่งอำเภอจะทิ้งพระขึ้นเป็นอำเภอจะทิ้งพระ และเมื่อ พ.ศ. 2504 ได้เปลี่ยนชื่อจากอำเภอจะทิ้งพระเป็นอำเภอสิงหนครจนถึงปัจจุบัน ก่อตั้งเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2490 ใช้ชื่ออำเภอจะทิ้งพระ และได้เปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอสิงหนคร เมื่อ พ.ศ. 2504

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอสิงหนครตั้งอยู่บนคาบสมุทรสทิงพระ ทางทิศเหนือของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง และอำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา

สภาพทั่วไป

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอสังขละบุรี สภาพพื้นที่เป็นที่ราบต่ำ มีทะเลสาบทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านทิศตะวันออกเป็นอ่าวไทย ทิศตะวันตกกเป็นทะเลสาบ ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว เหมาะแก่การทำนา มีเนินเขาเล็ก 4 เนินเขา คือ เขาวัดพะโคะ เขาบ้านคลองฉนวน เขาน้อย และเขาผี ตำบลชุมพล มีเกาะในทะเลสาบ 2 เกาะ คือ เกาะบรรทม และเกาะคำเหียง มีลำคลองหลักอยู่หนึ่งสาย คือ คลองพลเอกอาทิตย์ เป็นคลองขุด ยาวประมาณ 40 กิโลเมตร กว้าง 8.10 เมตร

ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอสังขละบุรี มีลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุม มี 2 ฤดูกาล คือ

1. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม - เดือนพฤษภาคม
2. ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคม - ต้นเดือนมกราคม

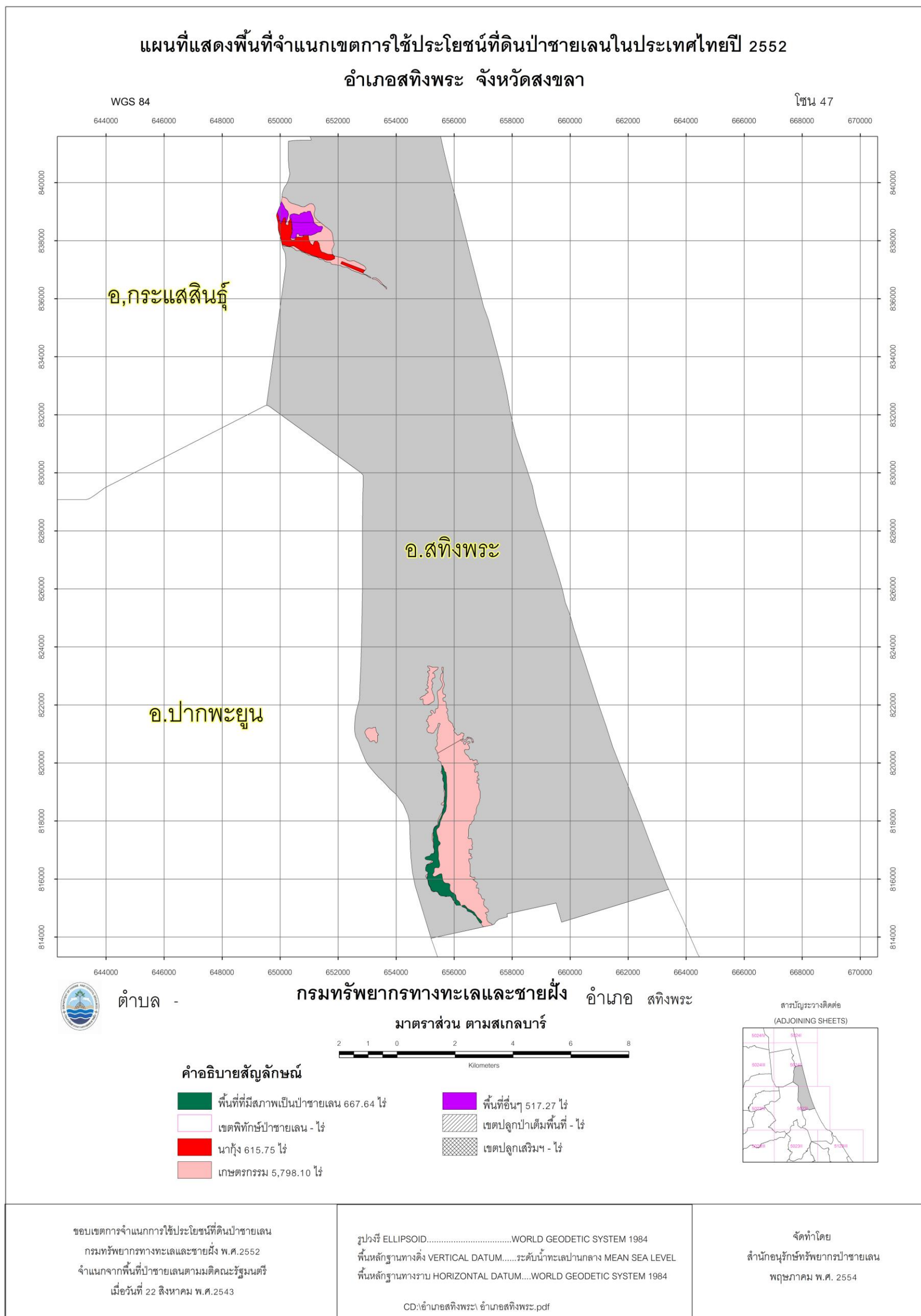
2. พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน

อำเภอสังขละบุรี มีตำบลที่มีพื้นที่ป่าชายเลน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2530, 22 สิงหาคม 2543 และ 17 ตุลาคม 2543 จำนวน 7,598.76 ไร่ โดยมีพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน จำนวน 667.64 ไร่ รายละเอียดดังตารางที่ 7

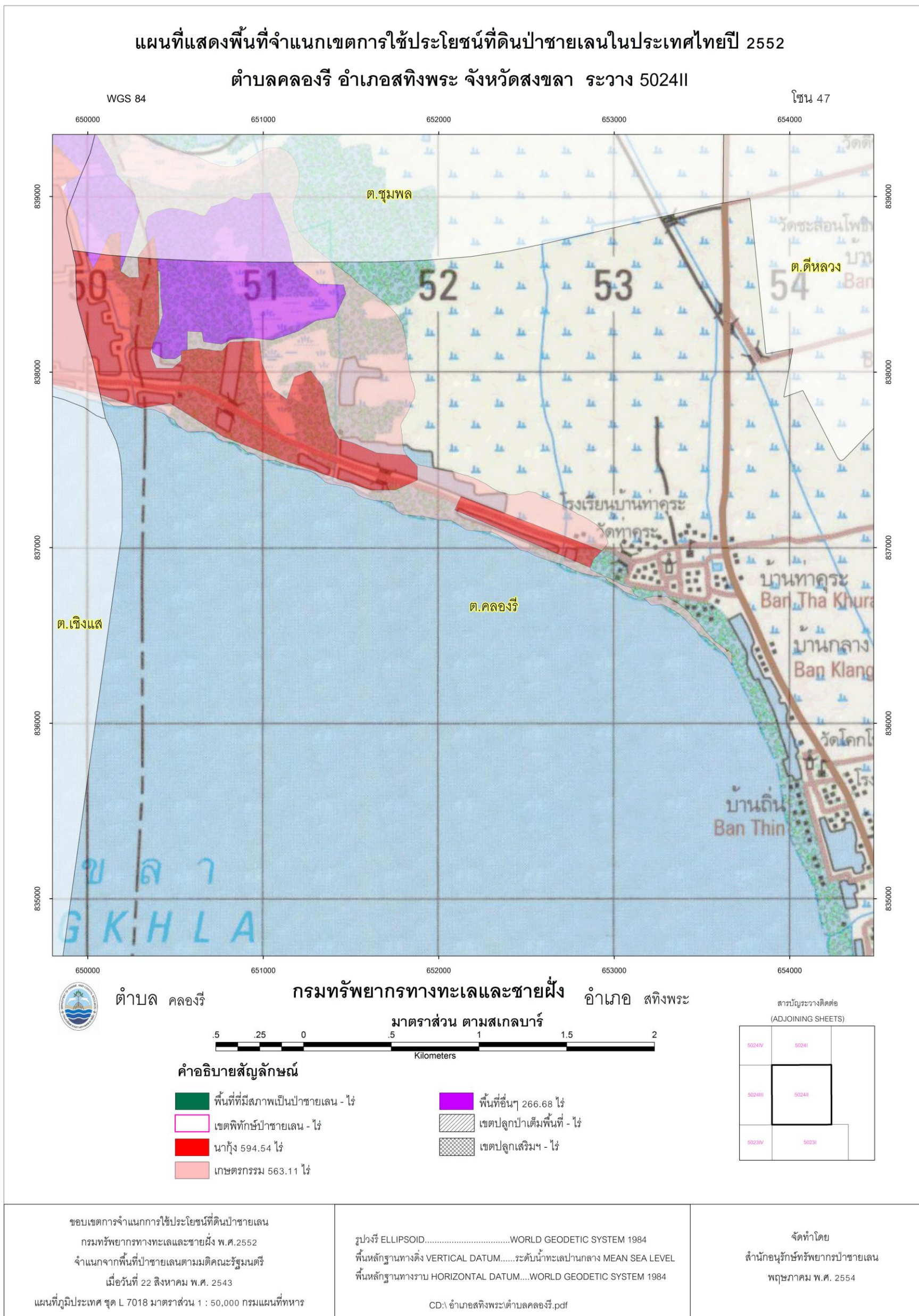
ตารางที่ 7 พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา (ไร่)

ที่	ตำบล หรือ (เกาะ)	พื้นที่ป่าชายเลนตามมติ ครม.	พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน
1	คลองวี	1,424.33	-
2	คูขุด	1,045.44	-
3	ชุมพล	520.48	-
4	ท่าหิน	4,608.51	667.64
รวม		7,598.76	667.64

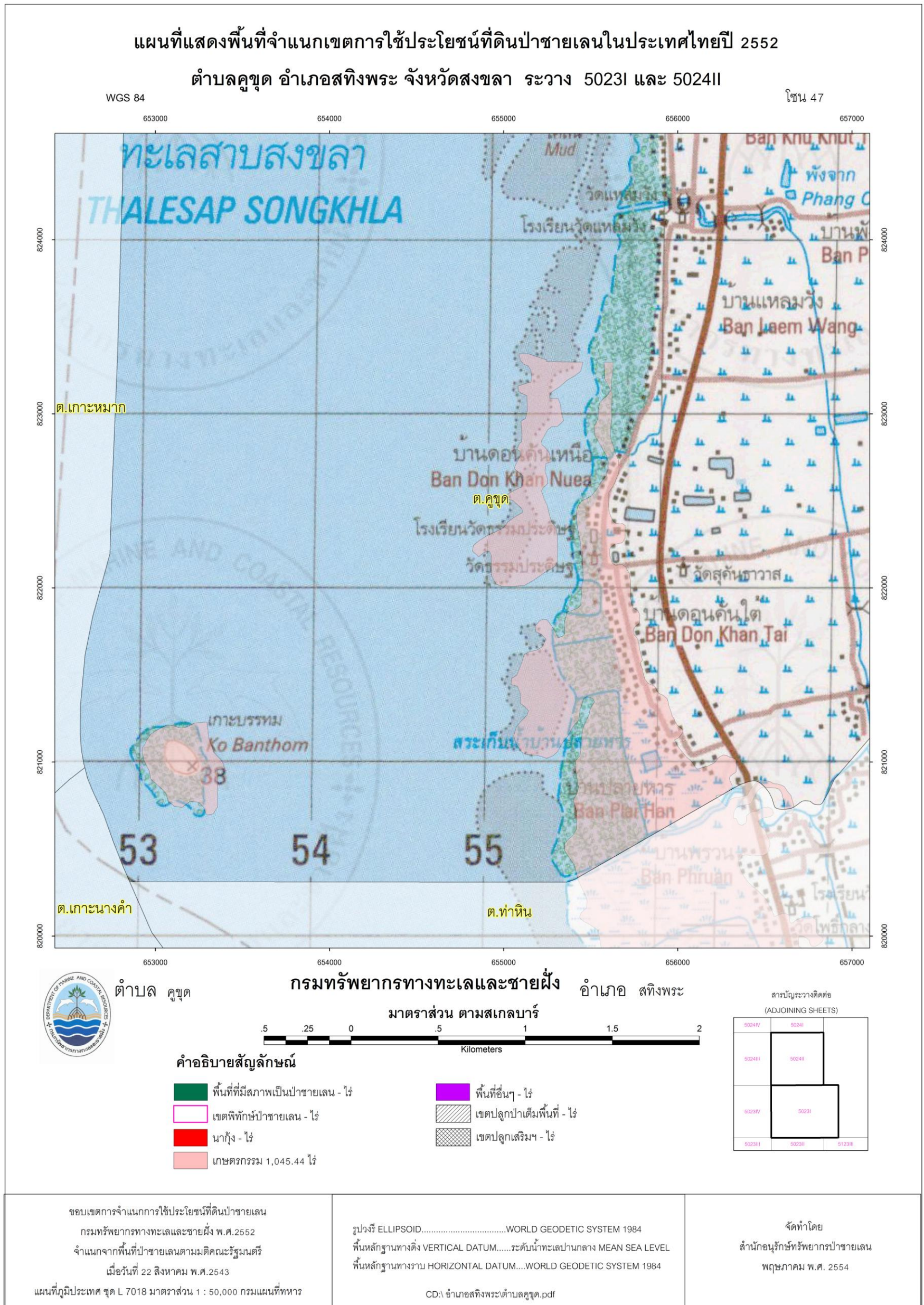
ภาพที่ 7 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552
อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา

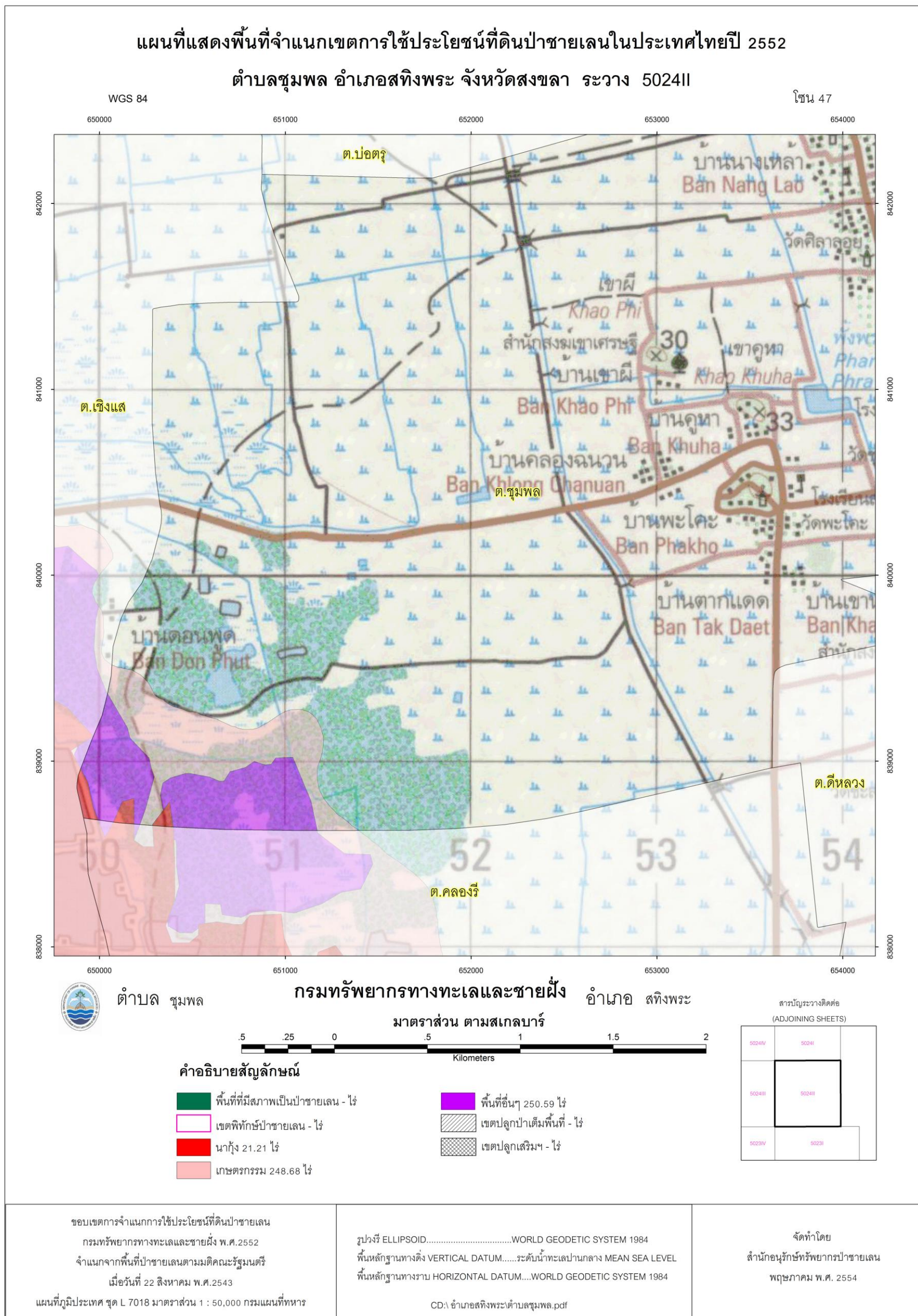
ภาพที่ 8 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

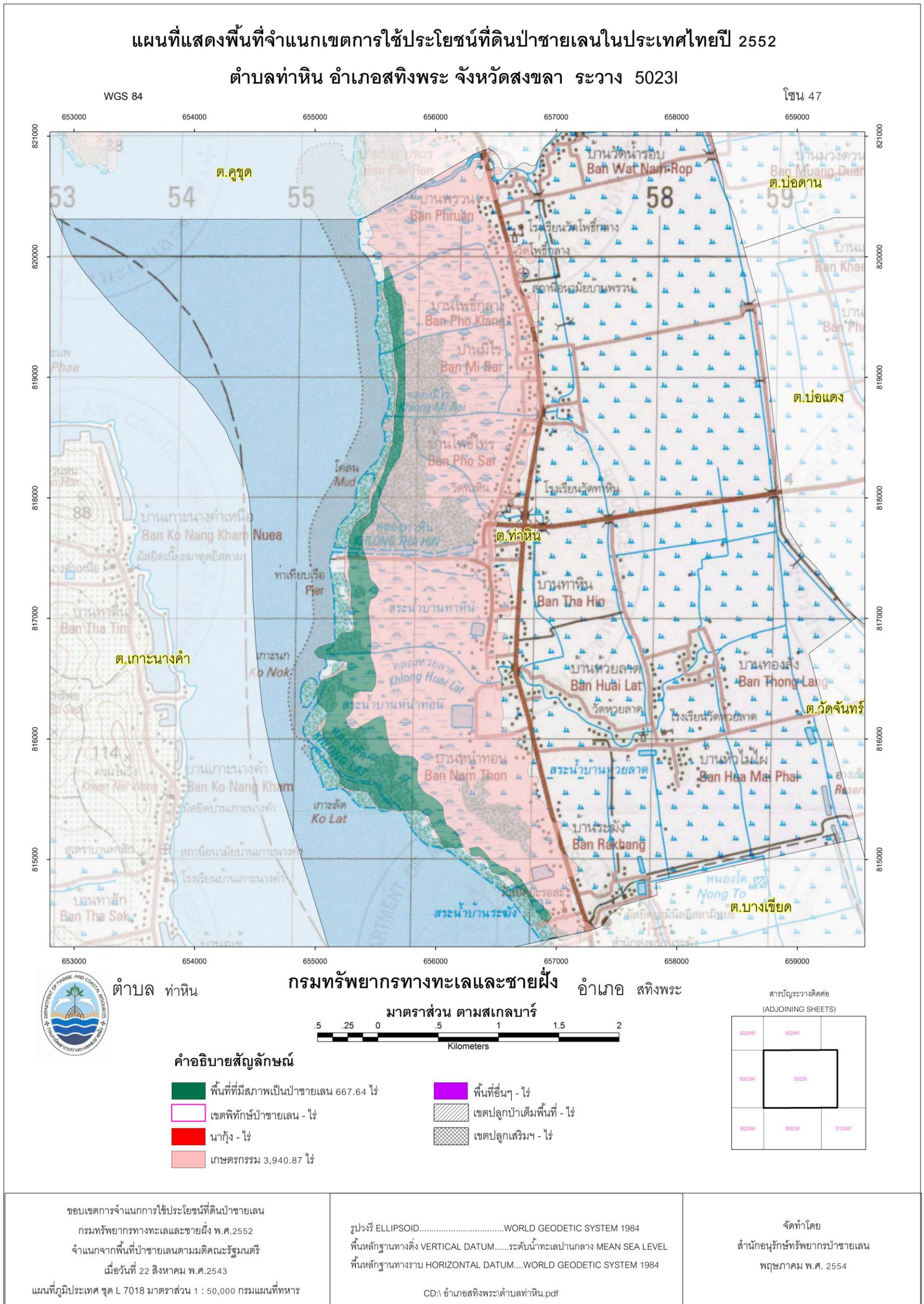
ภาพที่ 9 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 10 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552
ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 11 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลท่าหิน อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา

ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

1. ข้อมูลทั่วไป

ประวัติความเป็นมา

เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2531 ได้มีการขอตั้งเป็นกิ่งอำเภอ เรียกว่า “กิ่งอำเภอสิงหนคร” ตั้งที่ว่าการกิ่งอำเภออยู่ที่ หมู่ที่ 5 ตำบลสทิงหม้อ ตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2531 สำหรับการกำหนดชื่อกิ่งอำเภอสิงหนครนั้นเนื่องจากในสมัยก่อนมีบรรดาพ่อค้าชาวเปอร์เซีย อินเดีย และอาหรับ แล่นเรือเข้ามาค้าขายตามหัวเมืองชายทะเล เมื่อมาถึงปากอ่าวทะเลสาบจะเข้าเมืองสงขลา จะเห็นเกาะอยู่ 2 เกาะ คือ เกาะหนูและเกาะแมว เมื่อมองดูจากทะเลด้านนอกจะเห็นเป็นรูปสิงห์ 2 ตัว นอนหมอบในท่าผยองใฝ่ปากทวารเมืองอยู่ ต่างเรียกขานว่าเมือง “สิงหลา” แต่ออกเสียงตามภาษาของตนว่า “เซ็งกอร่า” ซึ่งแปลว่า สิงห์ และจากพระบรมราชวินิจฉัยในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า สงขลาเดิมชื่อ “สิงหนคร” อ่านว่า “สิง - หะ - นะ - คะ - ระ” เมื่อเสียงสระอะอยู่ท้าย พวกมลายูไม่ชอบจึงเปลี่ยนเป็นสระอา และชาวมลายูพูดเสียงเร็ว จึงตัดคำว่า หะ และ นะ ออก คงเหลือเป็นสิงคะรา แต่ออกเสียงเป็น ชิงหะรา หรือสิงโครา จากประวัติความเป็นมาข้างต้นจึงขอใช้ชื่อ “สิงหนคร” เป็นชื่อกิ่งอำเภอที่ตั้งใหม่ ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะกิ่งอำเภอสิงหนครเป็น “อำเภอสิงหนคร” ตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม 2534 เป็นต้นมา

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอสิงหนครมีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา และอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง

สภาพทั่วไป

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศทั่วไปของอำเภอสิงหนคร เป็นพื้นที่ราบชายฝั่งทะเล พื้นที่ค่อย ๆ ลาดต่ำลงมาตามแนวชายฝั่งทิศตะวันออก ด้านอ่าวไทยและทิศตะวันตกด้านทะเลสาบสงขลา ส่วนทางด้านทิศใต้

พื้นที่เป็นภูเขา คือ เขาเขียวและเขาแดง ลาดต่ำลงริมฝั่งทะเล มีลักษณะยาวเรียวเป็นรูปสามเหลี่ยมยื่นสู่ทะเลสาบ มีพื้นที่ทั้งหมด 121,958 ไร่ เป็นพื้นที่ราบ 58,685 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 48.12 ของพื้นที่ทั้งหมด

ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอสิงหนคร มีลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุม มี 2 ฤดูกาล คือ

1. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม-เดือนมิถุนายน ระยะเวลาเป็นช่วงของฤดูมรสุม หลังจากสิ้นสุดฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือแล้วอากาศเริ่มร้อนและมีอากาศร้อนจัดในเดือนเมษายน แต่ไม่ร้อนมากนักเนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล ทำให้อากาศร้อนเบาบางลง

2. ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม-เดือนธันวาคม ซึ่งฤดูฝนแบ่งได้เป็น 2 ช่วง คือ

- มรสุมตะวันตก เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - กลางเดือนกันยายน
- มรสุมตะวันออกเฉียง เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม - เดือนธันวาคม

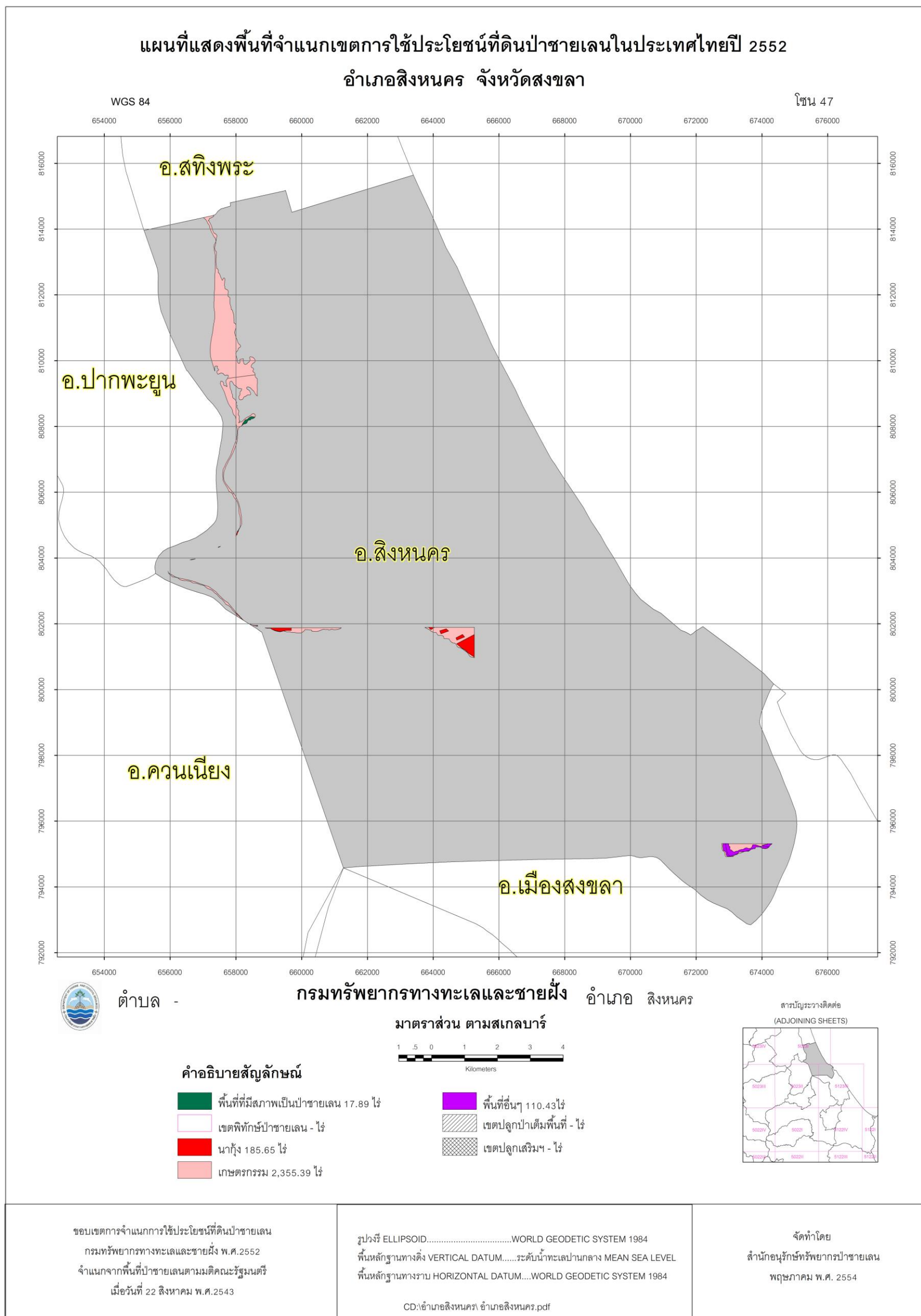
2. พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน

อำเภอสิงหนคร มีตำบลที่มีพื้นที่ป่าชายเลน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2530, 22 สิงหาคม 2543 และ 17 ตุลาคม 2543 จำนวน 2,669.36 ไร่ โดยมีพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน จำนวน 17.89 ไร่ รายละเอียดดังตารางที่ 8

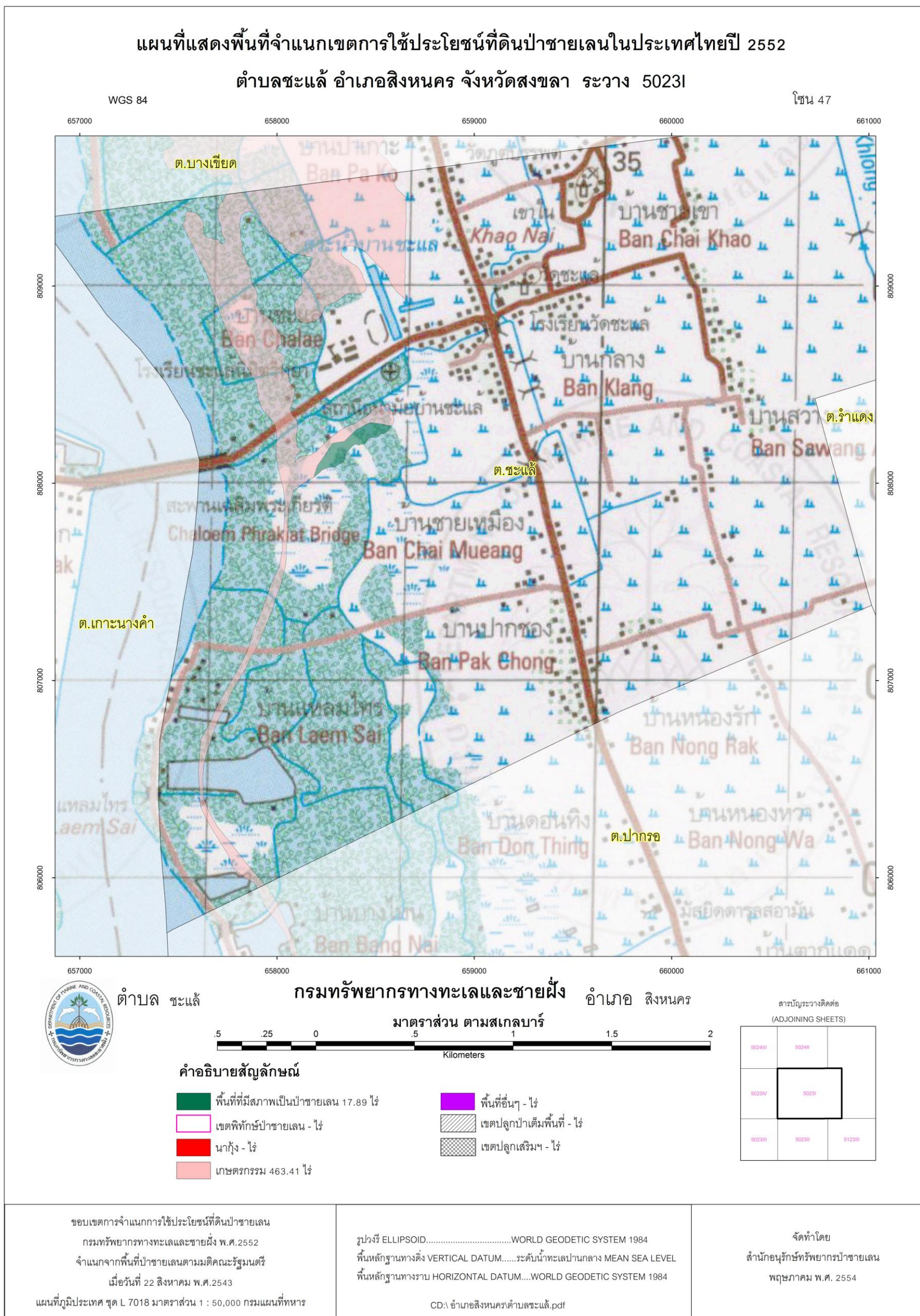
ตารางที่ 8 พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา (ไร่)

ที่	ตำบล หรือ (เกาะ)	พื้นที่ป่าชายเลนตามมติ ครม.	พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน
1	ชะแล้	481.30	17.89
2	บางเขียด	1,352.69	-
3	ปากร่อ	91.73	-
4	ป่าขาด	528.02	-
5	หัวเขา	215.62	-
รวม		2,669.36	17.89

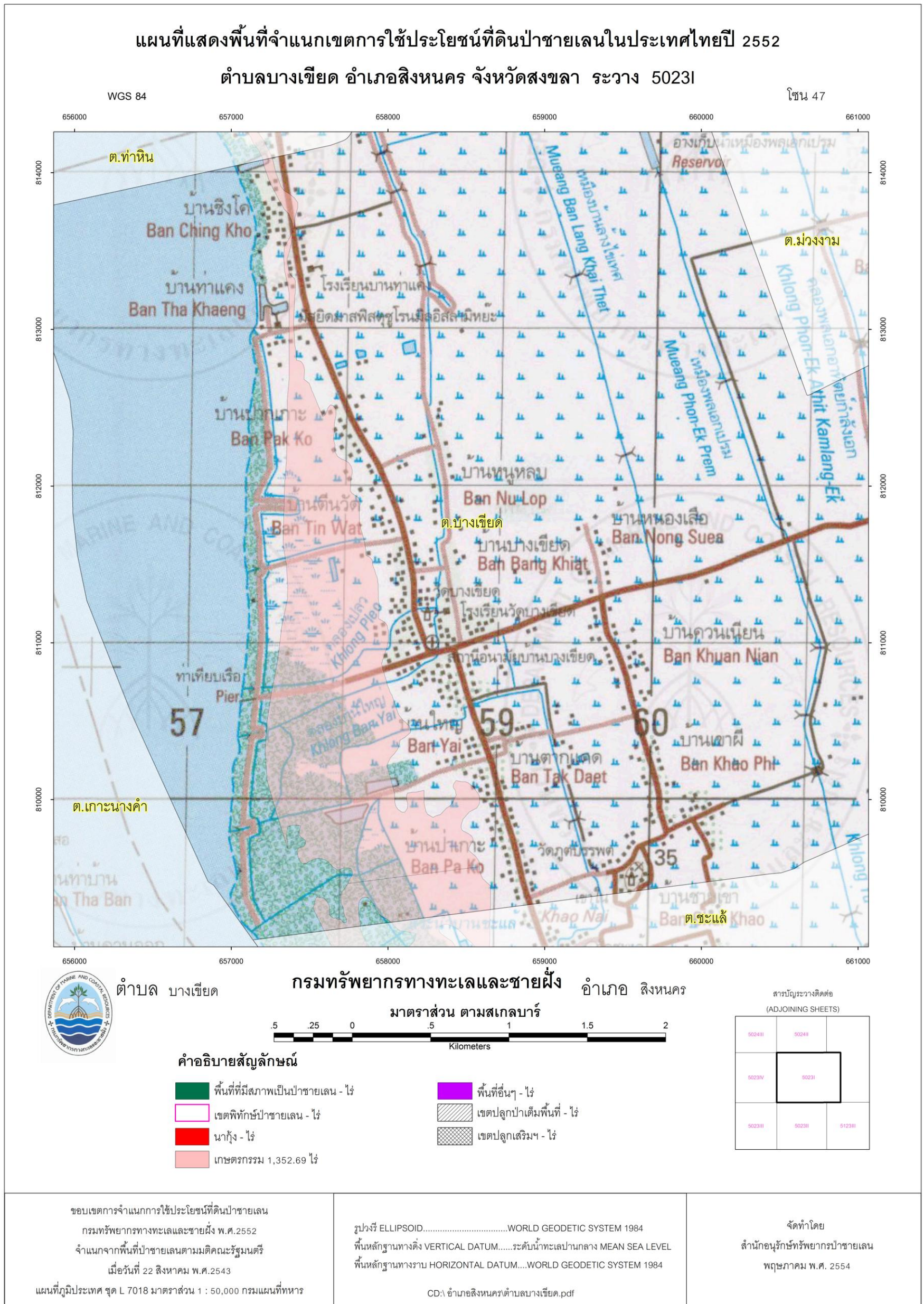
ภาพที่ 12 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552
อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

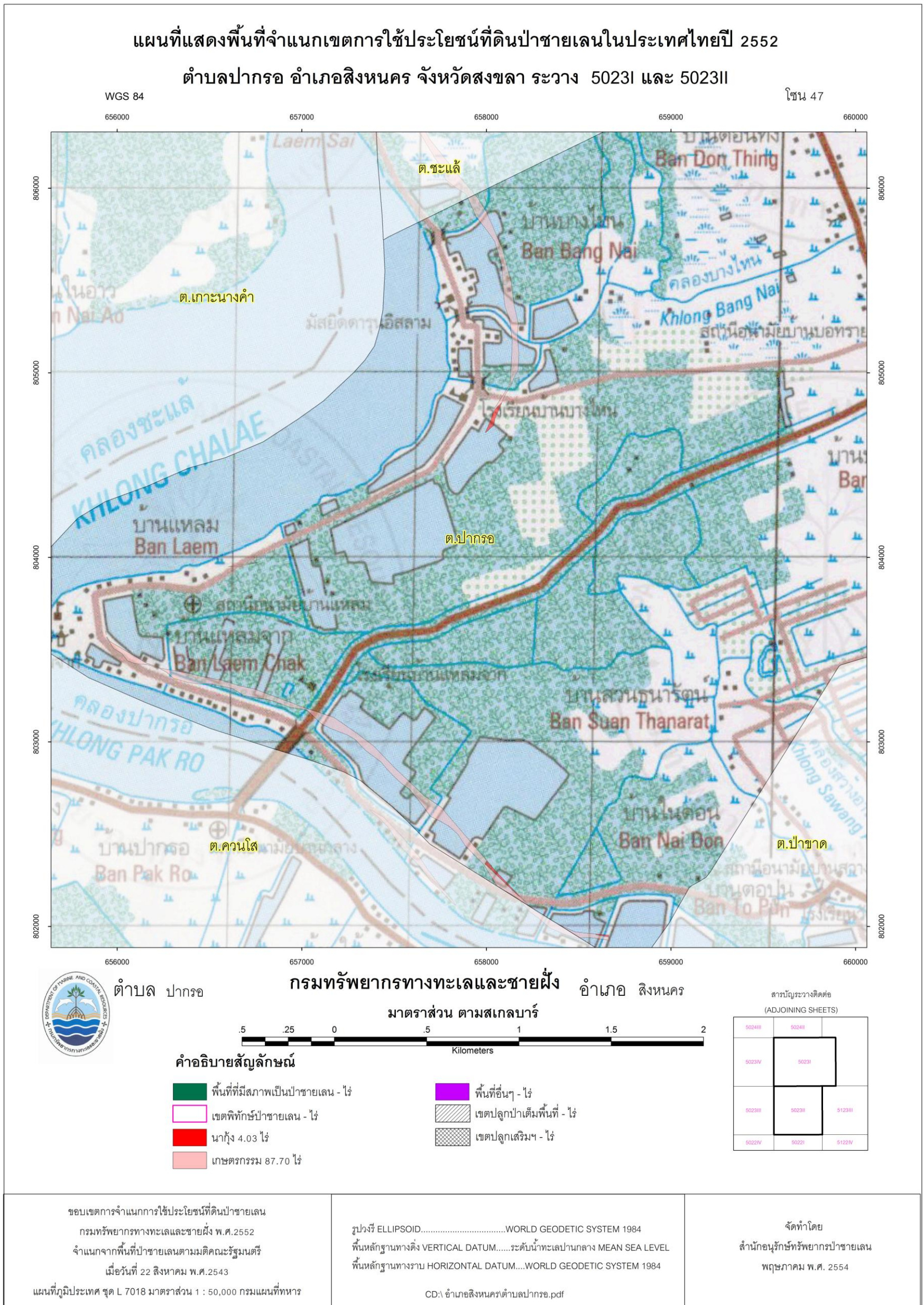
ภาพที่ 13 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลชะแล อำเภอลำสนธิ จังหวัดสงขลา

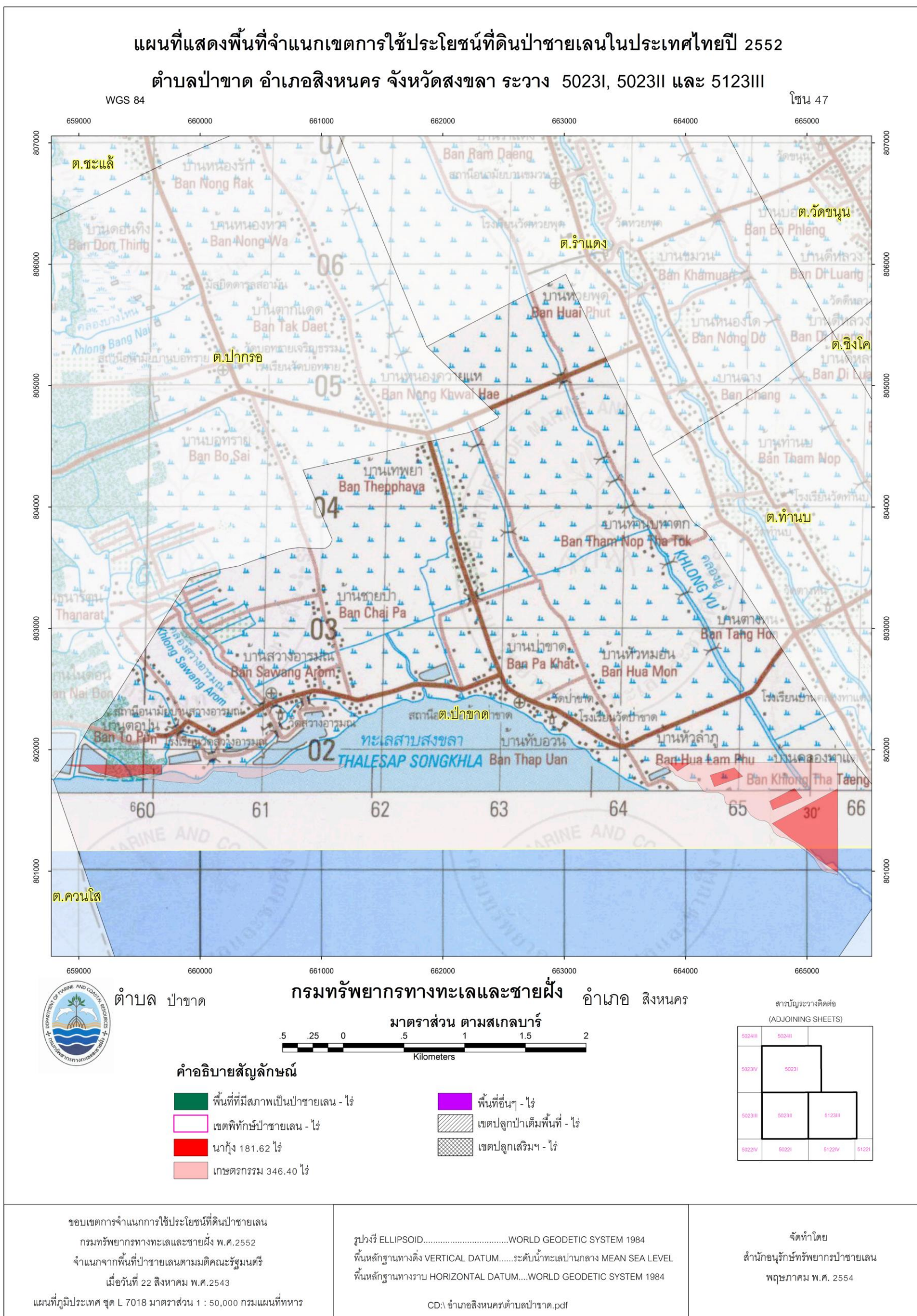
ภาพที่ 14 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

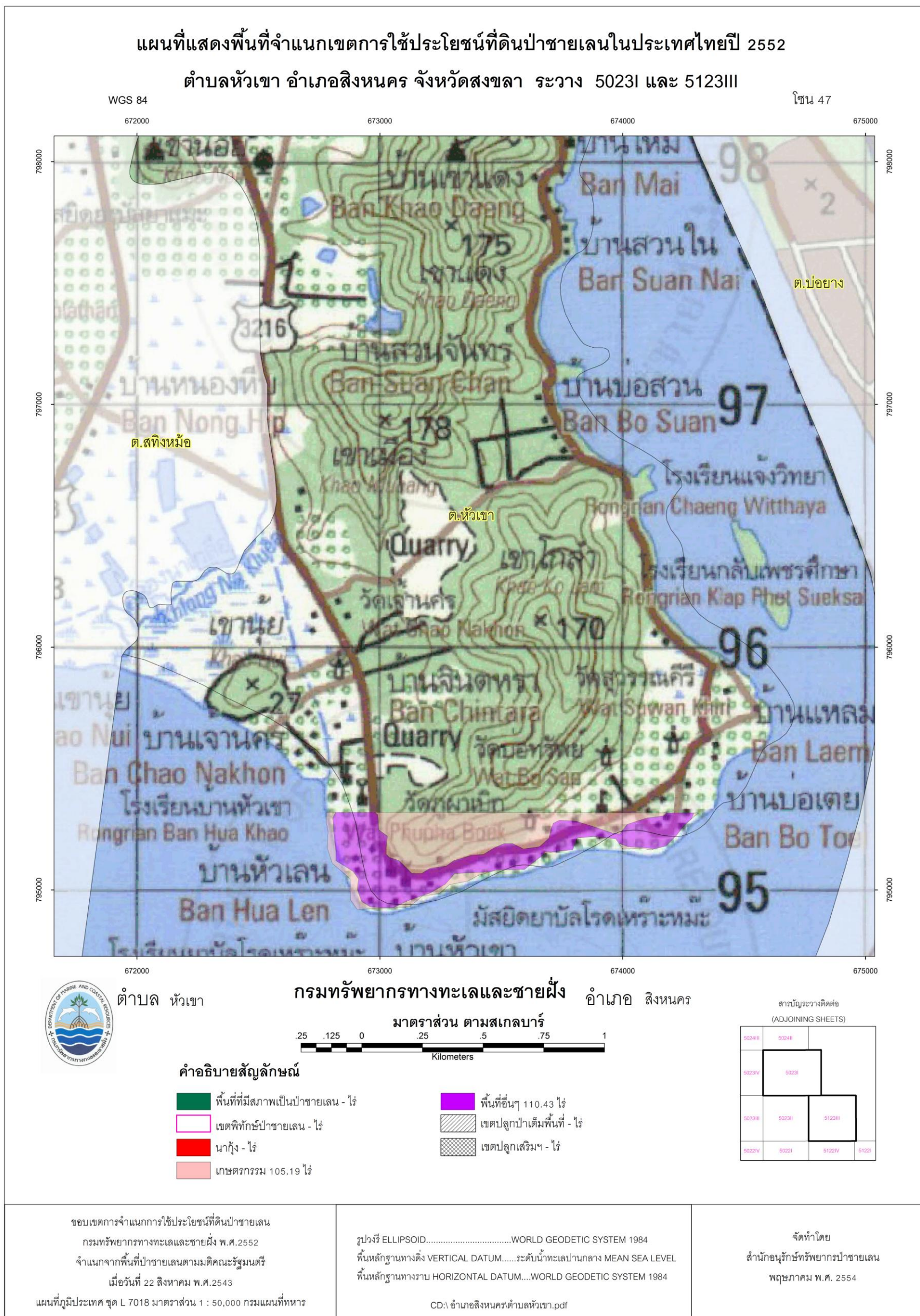
ภาพที่ 15 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลปากกร อําเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 16 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลป่าขาด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 17 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอเมืองสงขลา

จังหวัดสงขลา

1. ข้อมูลทั่วไป

ประวัติความเป็นมา

เมืองสงขลา มีชื่อเดิมว่า “เมืองสทิง” ตั้งอยู่ที่อำเภอสทิงพระในปัจจุบัน พ่อค้าชาวอินเดีย เปอร์เซีย และอาหรับ ที่เดินทางเข้ามาค้าขายที่เมืองสทิงพระเรียกเมืองนี้ว่า “เมืองสิงหลา” เนื่องจากขณะแล่นเรือเข้าปากทะเลสาบสงขลานั้น มองเห็นเกาะสองเกาะคล้ายสิงห์หมอบอยู่ 2 ตัว เกาะสองเกาะนี้คือ เกาะหนู และเกาะแมว

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอเมืองสงขลา มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอจะนะ อำเภอนาหม่อม และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

สภาพทั่วไป

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอเมืองสงขลา เป็นพื้นที่ห่างจากทะเล เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนา

ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอเมืองสงขลา ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี 2 ฤดูกาล คือ

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนกรกฎาคม
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม - เดือนมกราคม

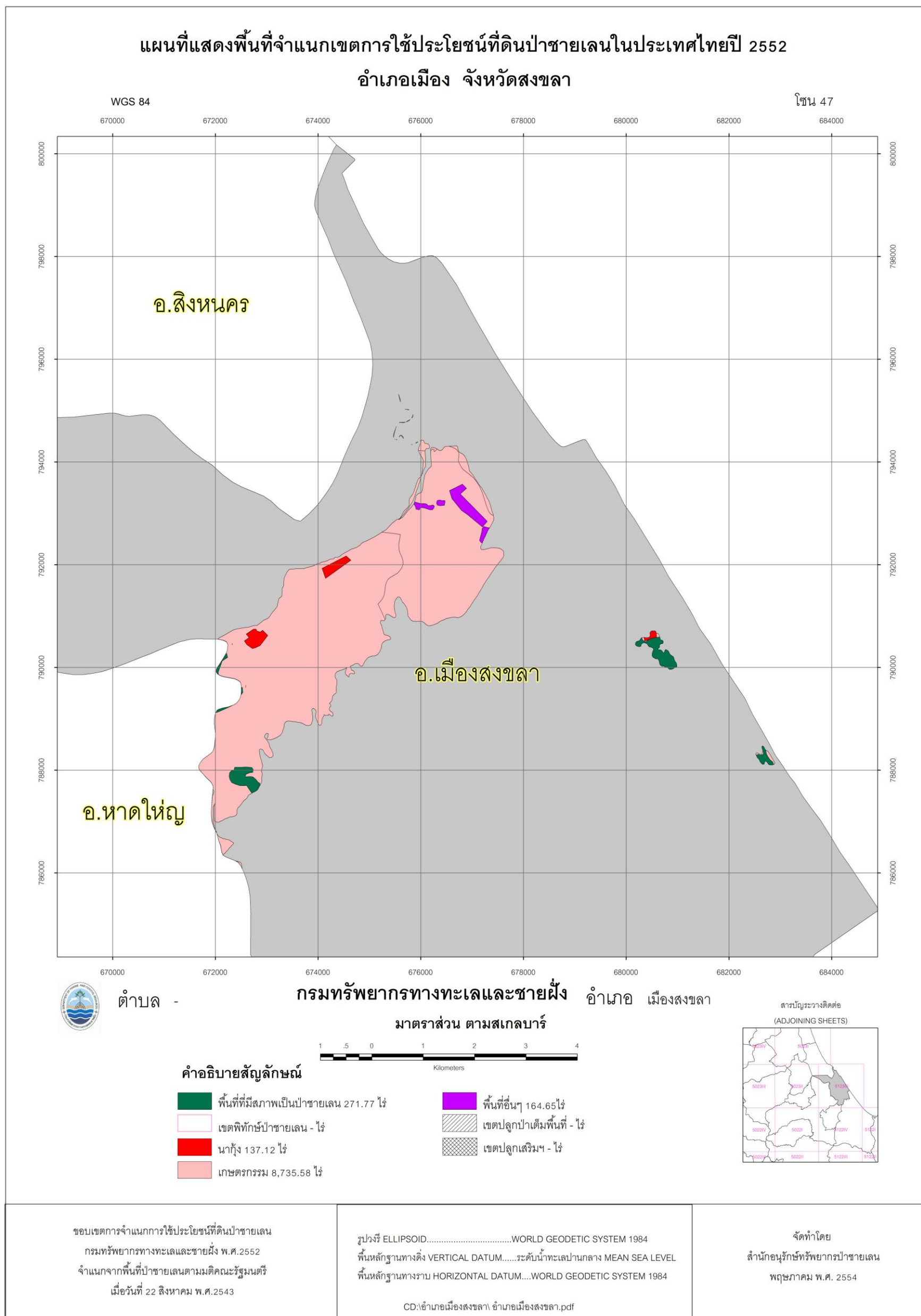
2. พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน

อำเภอเมืองสงขลา มีตำบลที่มีพื้นที่ป่าชายเลน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2530, 22 สิงหาคม 2543 และ 17 ตุลาคม 2543 จำนวน 9,309.12 ไร่ โดยมีพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน จำนวน 271.77 ไร่ รายละเอียดดังตารางที่ 9

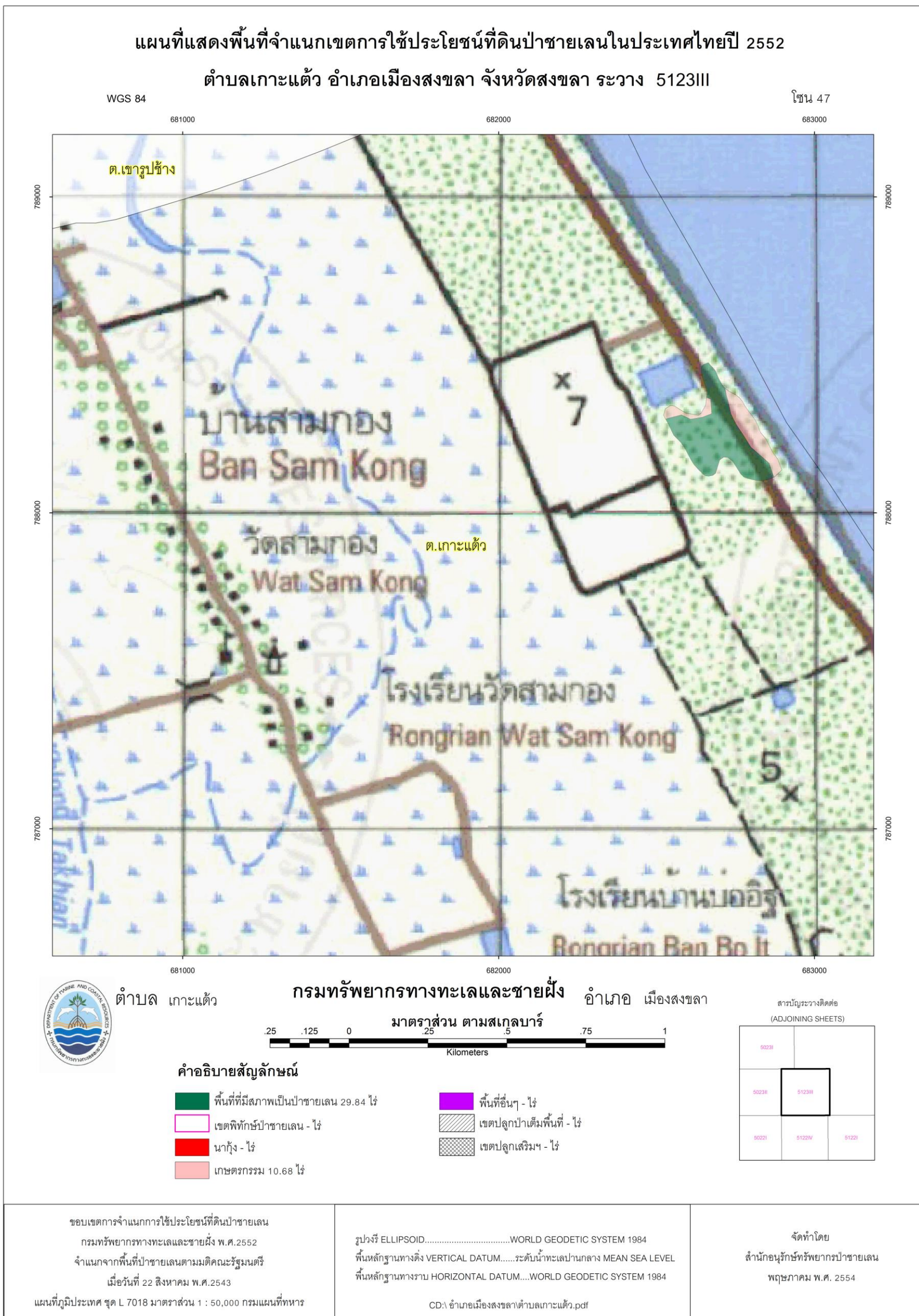
ตารางที่ 9 พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา (ไร่)

ที่	ตำบล หรือ (เกาะ)	พื้นที่ป่าชายเลนตามมติ ครม.	พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน
1	เกาะแต้ว	40.52	29.84
2	เขารูปช้าง	3,246.19	114.51
3	บ่อยาง	83.14	-
4	พะวง	5,939.27	127.42
รวม		9,309.12	271.77

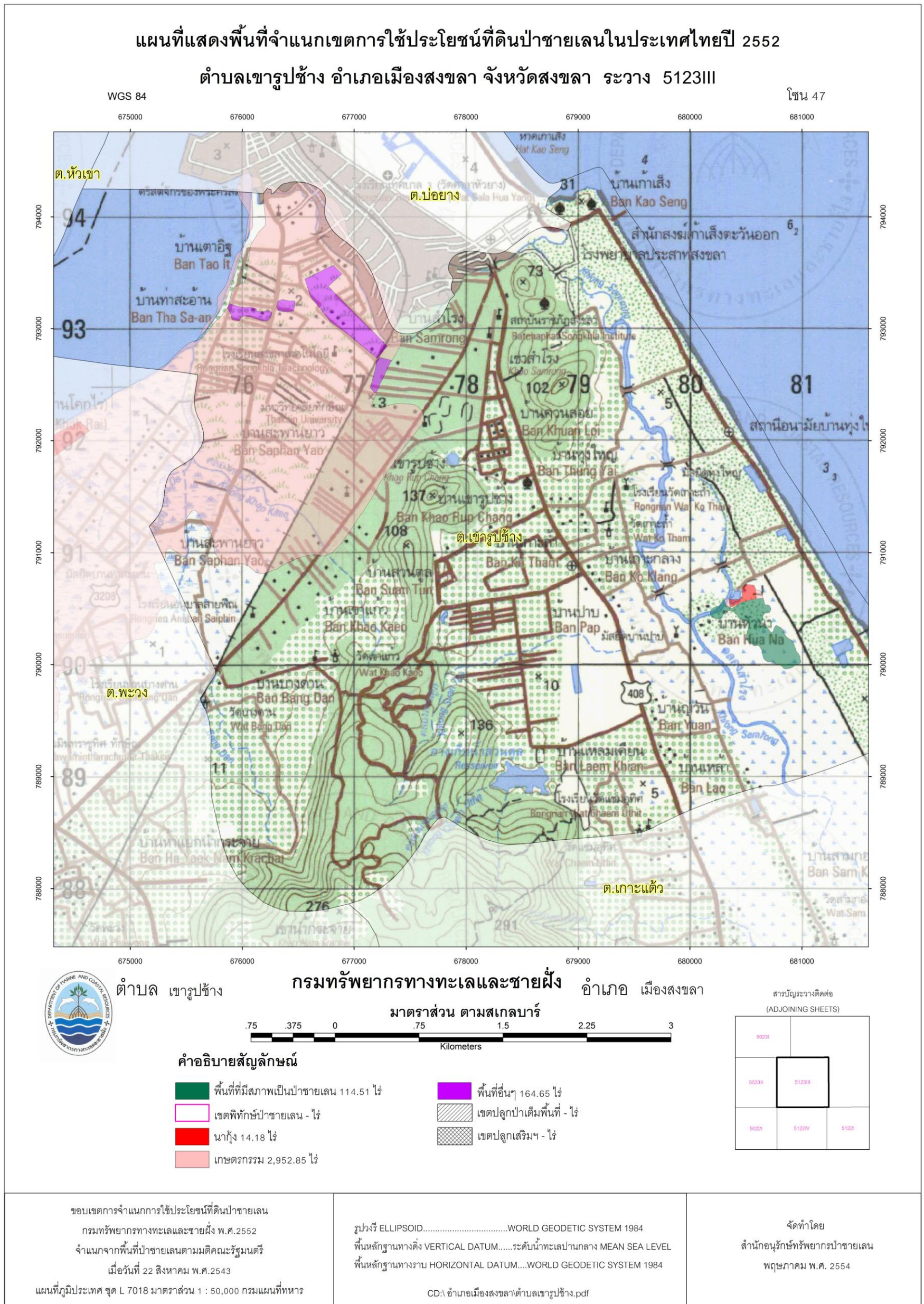
ภาพที่ 18 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

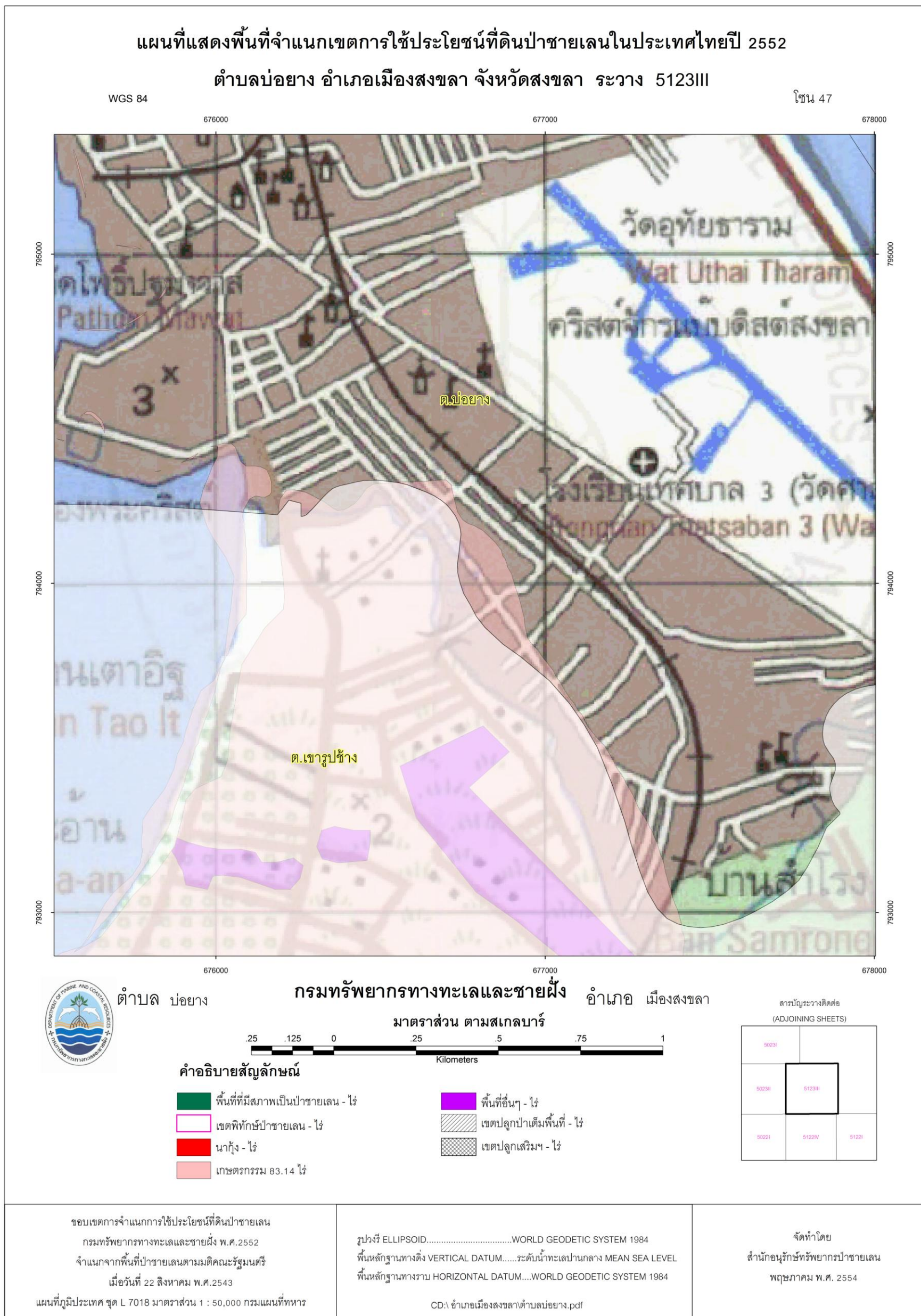
ภาพที่ 19 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

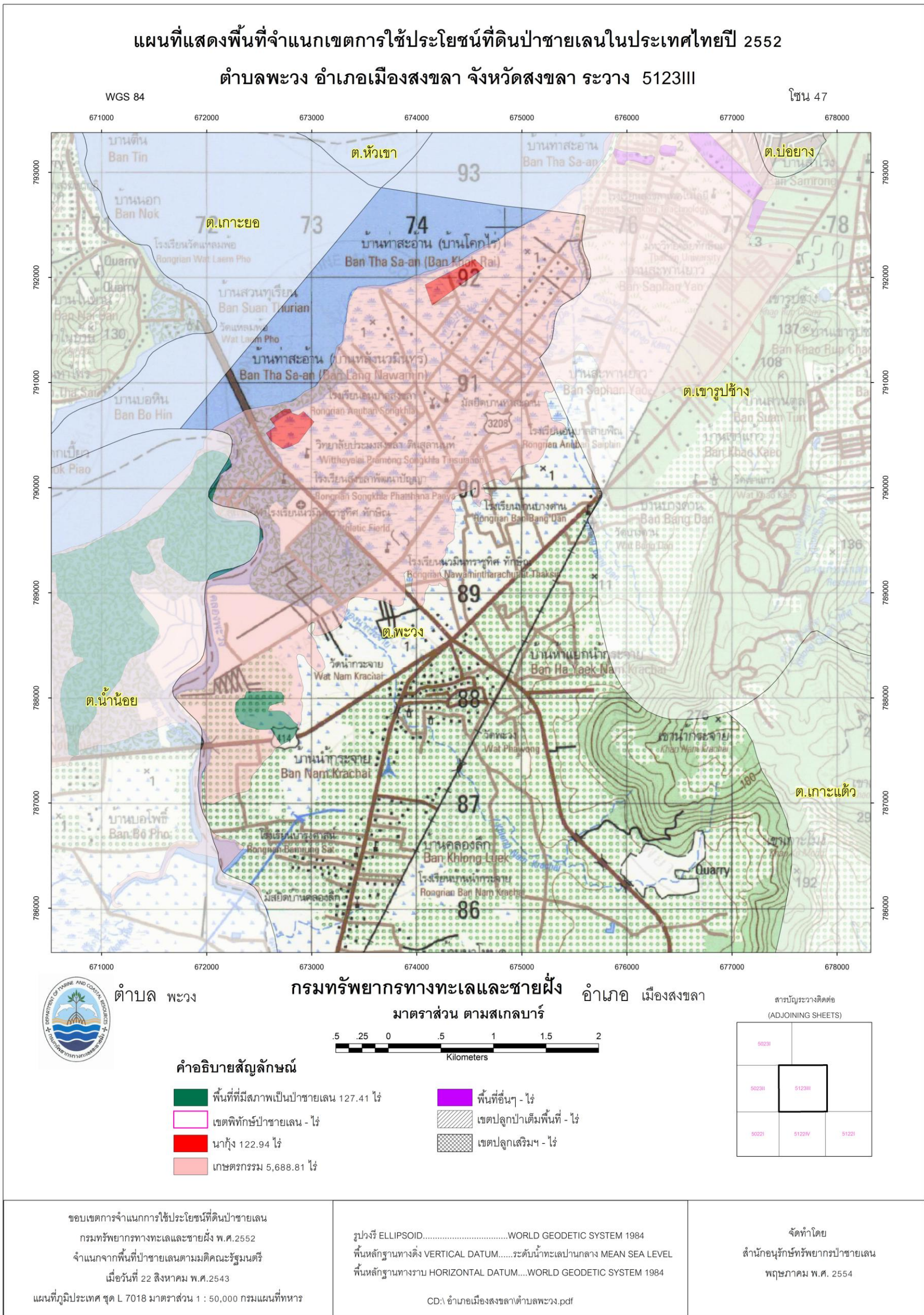
ภาพที่ 20 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 21 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 22 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552
ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

1. ข้อมูลทั่วไป

ประวัติความเป็นมา

ควนเนียงเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ซึ่งมีทำเลตั้งอยู่บนภูเขาเตี้ย ๆ หรือเนินดินที่สูง เรียงกันเป็นควนติดต่อกันเป็นพืด ชาวบ้านที่อยู่อาศัยเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “ควนเรียง” ตามลักษณะของควนที่เรียงติดต่อกันบนเนินดินนี้มีพันธุ์ไม้ชนิดหนึ่ง คือ ต้นเนียงขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อมีการสัญจรไปมา ชาวบ้านก็จะนำเอาลูกเนียงเป็นของฝากติดมือกลับไป ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นอื่น ๆ รู้กันว่า “บ้านควนเรียง” มีลูกเนียงมาก ทำให้ชื่อของหมู่บ้านควนเรียง ถูกเรียกให้เพี้ยนเป็น “ควนเนียง” ไปจนติดปากชาวบ้านมาจนทุกวันนี้

ควนเนียง แต่เดิมเคยมีฐานะเป็นกิ่งอำเภอมาครั้งหนึ่งแล้วชื่อ “รัฐภูมิ” ปีพ.ศ. 2435 ได้ยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอชื่อว่าอำเภอรัฐภูมิ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ที่ว่าการอำเภอรัตภูมิ” ในปีพ.ศ. 2525 สภาตำบลรัตภูมิ บางเหยียง ควนโสและห้วยลึก ได้มีมติเห็นพ้องกันว่าควรรวม 4 ตำบล ยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอ ต่อมากระทรวงมหาดไทยจึงได้ประกาศแบ่งเขตท้องที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ตั้งเป็น “กิ่งอำเภอควนเนียง” จากนั้นได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะกิ่งอำเภอควนเนียงเป็น “อำเภอควนเนียง” และก่อตั้งเป็นอำเภอควนเนียง เมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2528

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอควนเนียง มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอสิงหนคร และอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

สภาพทั่วไป

ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอควนเนียง ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี 2 ฤดูกาล คือ

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนเมษายน
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - เดือนมกราคม

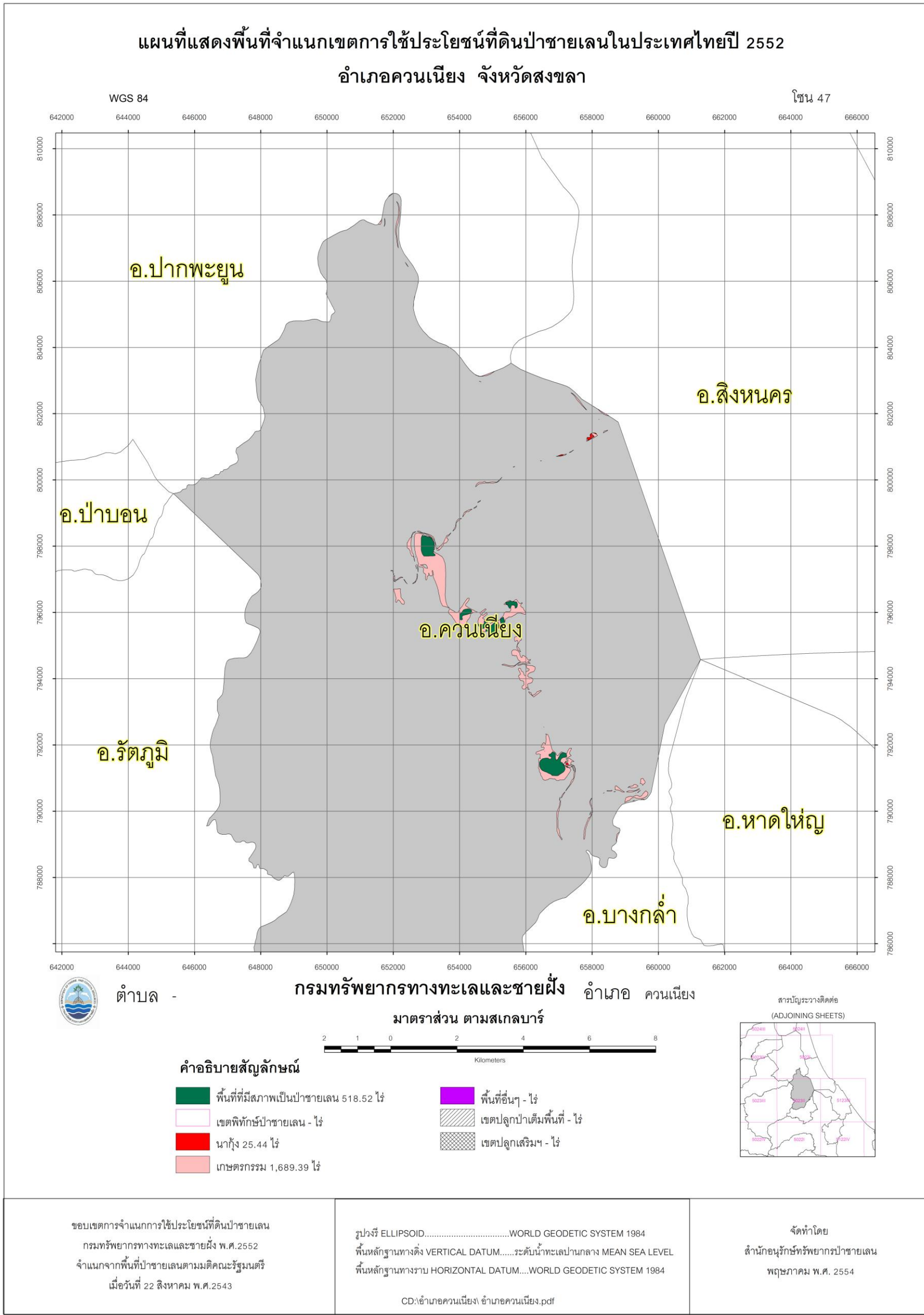
2. พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน

อำเภอควนเนียง มีตำบลที่มีพื้นที่ป่าชายเลน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2530, 22 สิงหาคม 2543 และ 17 ตุลาคม 2543 จำนวน 2,233.34 ไร่ โดยมีพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน จำนวน 518.51 ไร่ รายละเอียดดังตารางที่ 10

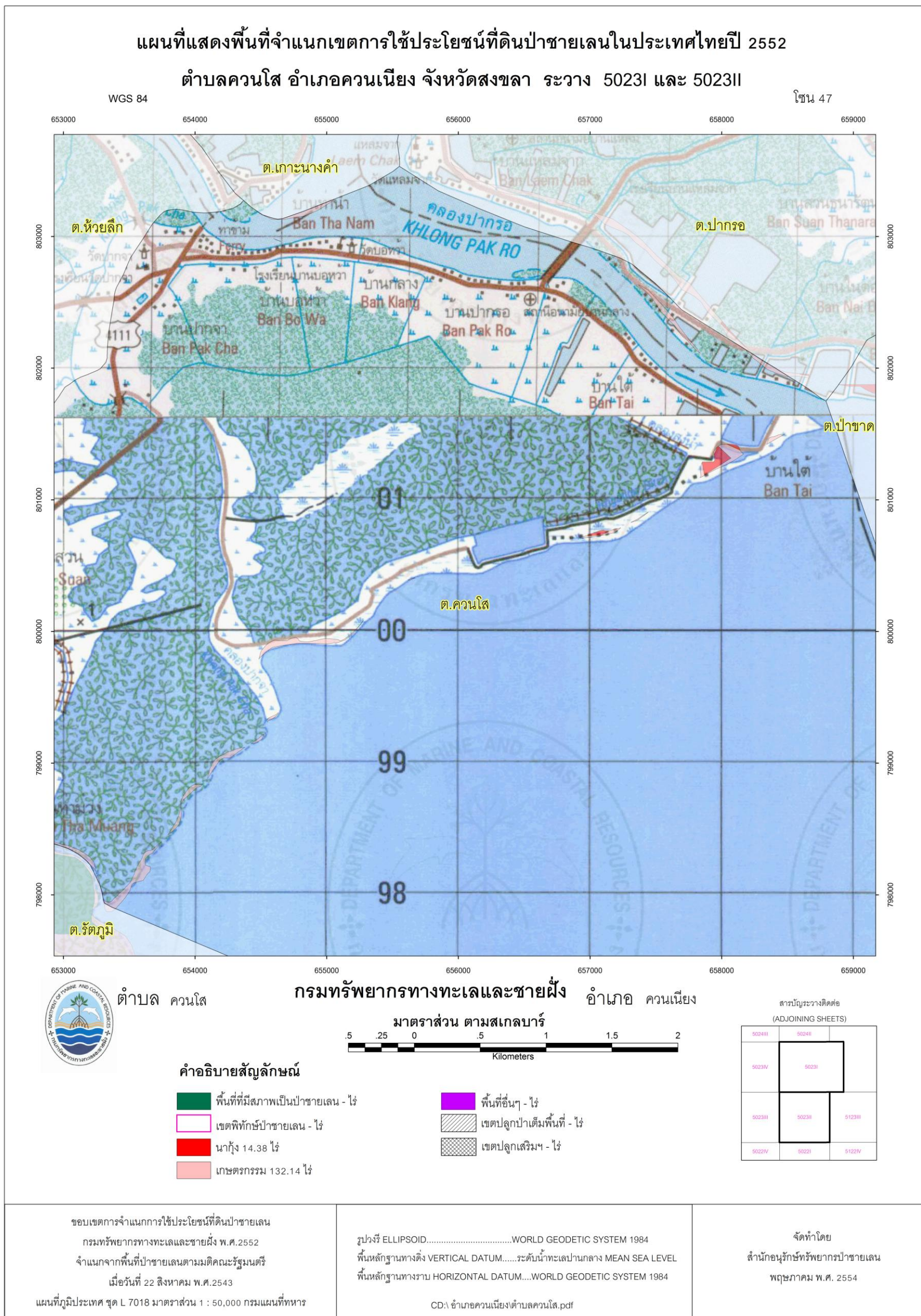
ตารางที่ 10 พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา (ไร่)

ที่	ตำบล หรือ (เกาะ)	พื้นที่ป่าชายเลนตามมติ ครม.	พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน
1	ควนไส	146.52	-
2	บางเหริยง	793.20	231.13
3	รัตภูมิ	1,262.82	287.38
4	ห้วยลึก	30.80	-
รวม		2,233.34	518.51

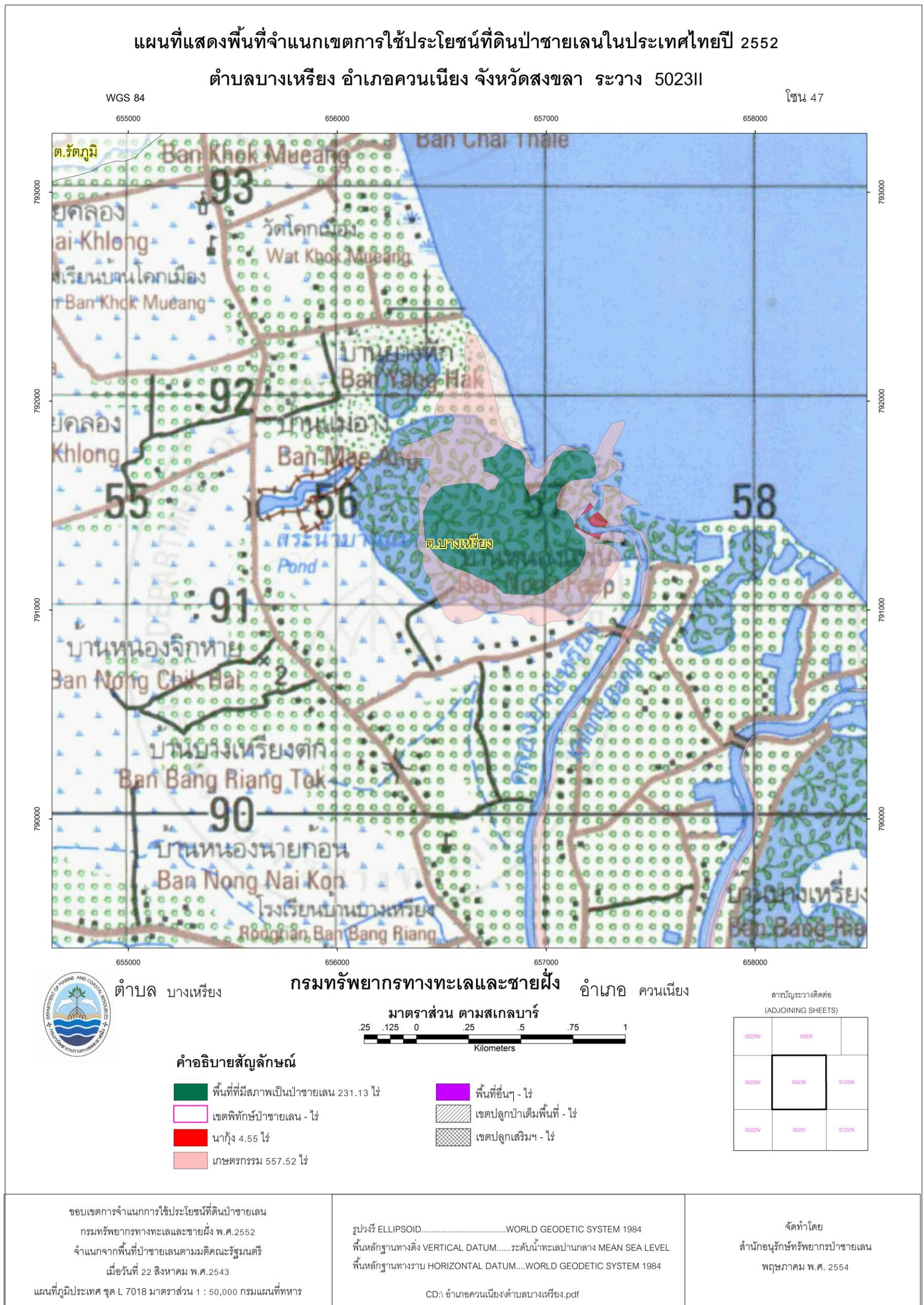
ภาพที่ 23 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552
อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

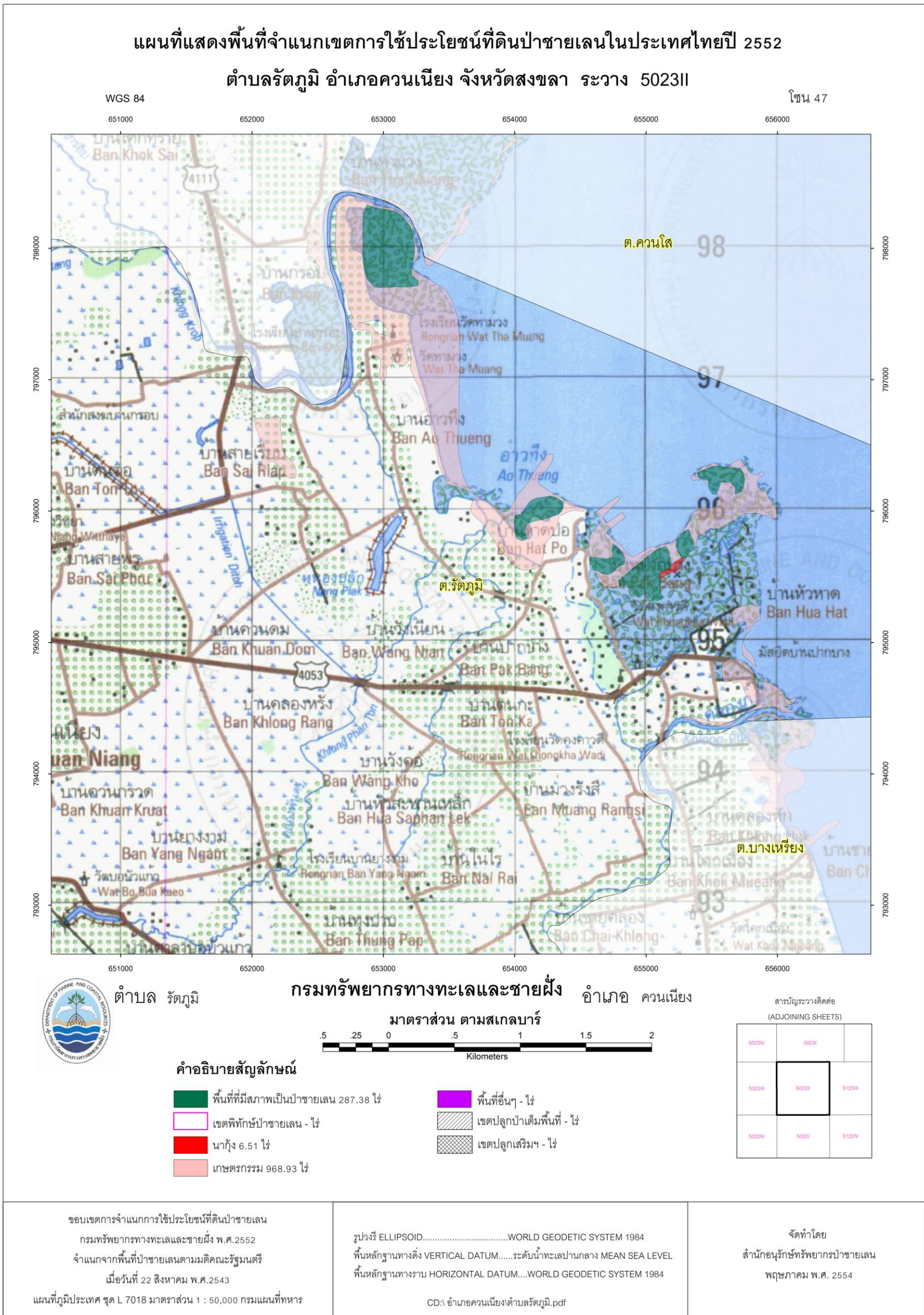
ภาพที่ 24 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลควนไส อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา

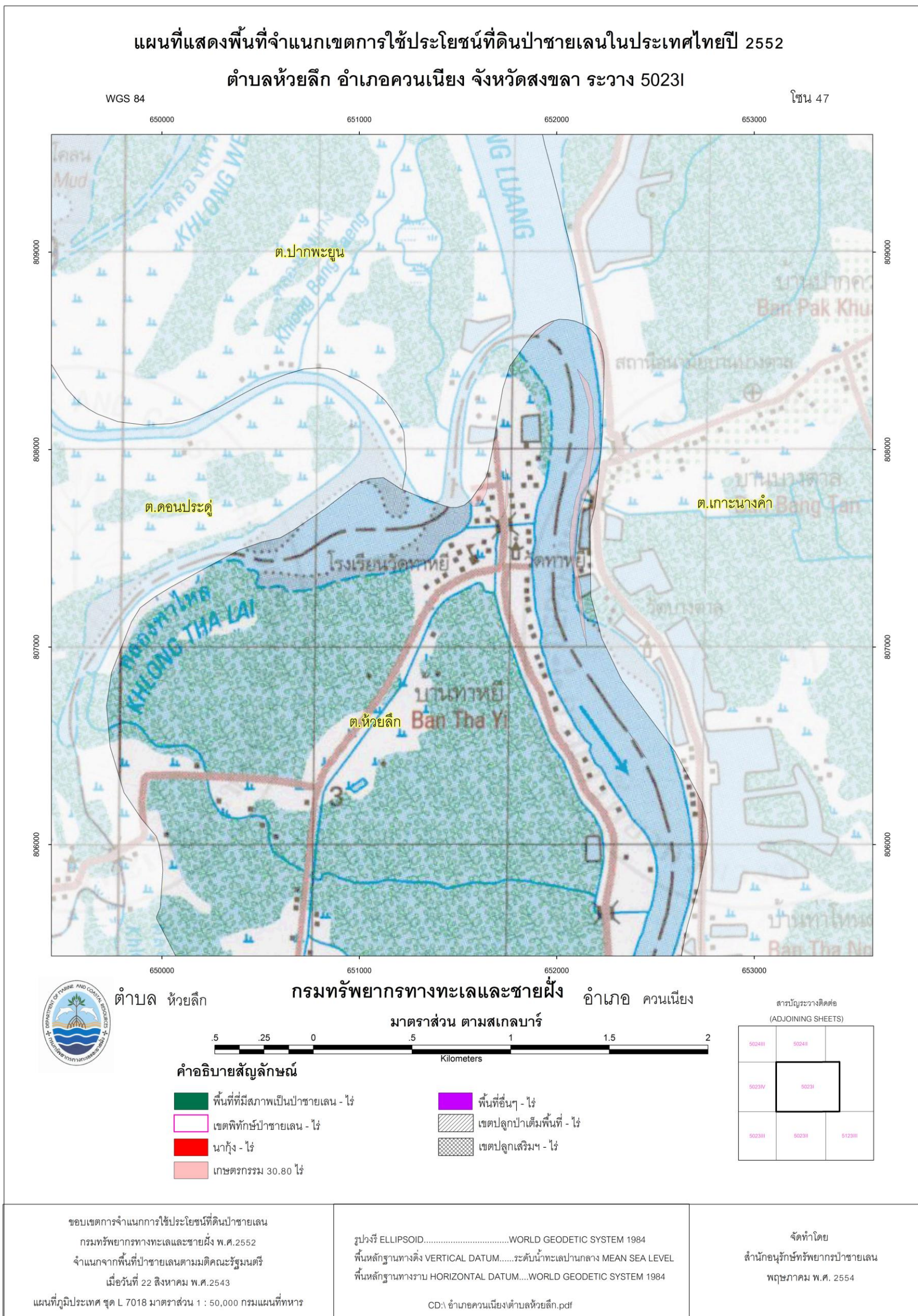
ภาพที่ 25 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลบางเหริยง อำเภอดวนเนียง จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 26 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลรัตนภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 27 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลห้วยลึก อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอบางกล่ำ

จังหวัดสงขลา

1. ข้อมูลทั่วไป

ประวัติความเป็นมา

บางกล่ำเป็นชื่อหมู่บ้านซึ่งเรียกตามภูมิประเทศ คือ ลำคลองกับชื่อเกาะว่า บางกลม ต่อมา มีชาวจีนอพยพ โดยอาศัยเดินเรือมาทางทะเลสาบสงขลาเข้ามาอาศัยอยู่กับคนไทย จึงทำให้การเรียกชื่อหมู่บ้านเพี้ยนไปจากบางกลมเป็นบางกล่ำ ในที่สุดกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศตั้งเป็นกิ่งอำเภอเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2533 แยกมาจากอำเภอหาดใหญ่ ต่อมายกฐานะเป็นอำเภอเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2538

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอบางกล่ำมีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอควนเนียง อำเภอสิงหนคร และอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอรัตภูมิ และอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

สภาพทั่วไป

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอบางกล่ำ มีเนื้อที่ 162 ตารางกิโลเมตร ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มริมทะเลสาบ และเนินลาดชัน โดยทางทิศตะวันออกมีลำคลองอู่ตะเภา คลองบางกล่ำ และคลอง ร. ไหลผ่าน ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ริมแม่น้ำ ร้อยละ 80 ของพื้นที่ ดินเหมาะแก่การเพาะปลูก ส่วนทิศตะวันตกเป็นเนินลาดชันเหมาะแก่การเพาะปลูกยางพารา คิดเป็นร้อยละ 20 ของพื้นที่

ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอบางกล่ำ ลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุม มี 2 ฤดูกาล คือ

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม - เดือนพฤษภาคม
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคม - ต้นเดือนมกราคม

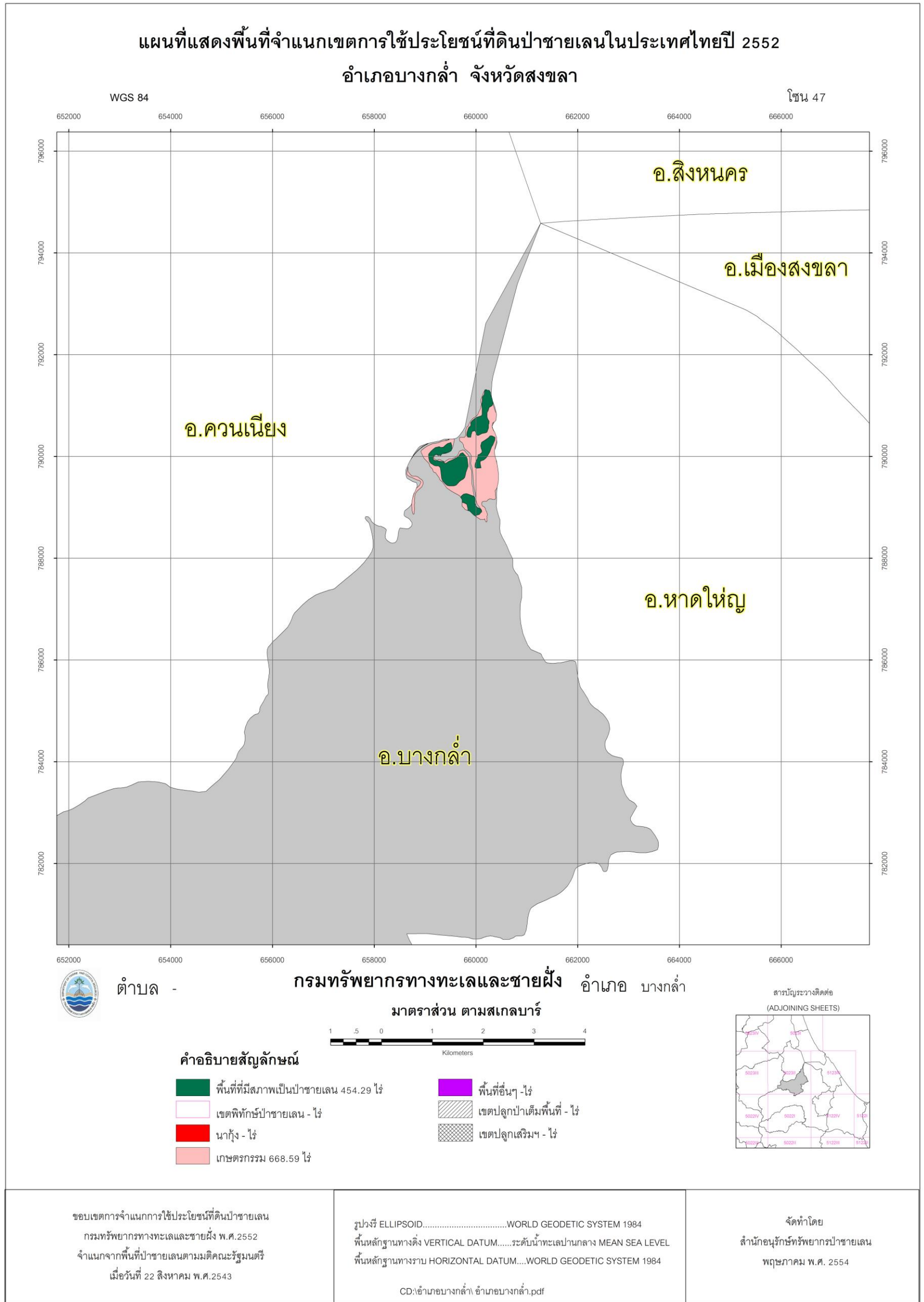
2. พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน

อำเภอบางกล่ำ มีตำบลที่มีพื้นที่ป่าชายเลน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2530, 22 สิงหาคม 2543 และ 17 ตุลาคม 2543 จำนวน 1,122.88 ไร่ โดยมีพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน จำนวน 454.29 ไร่ รายละเอียดดังตารางที่ 11

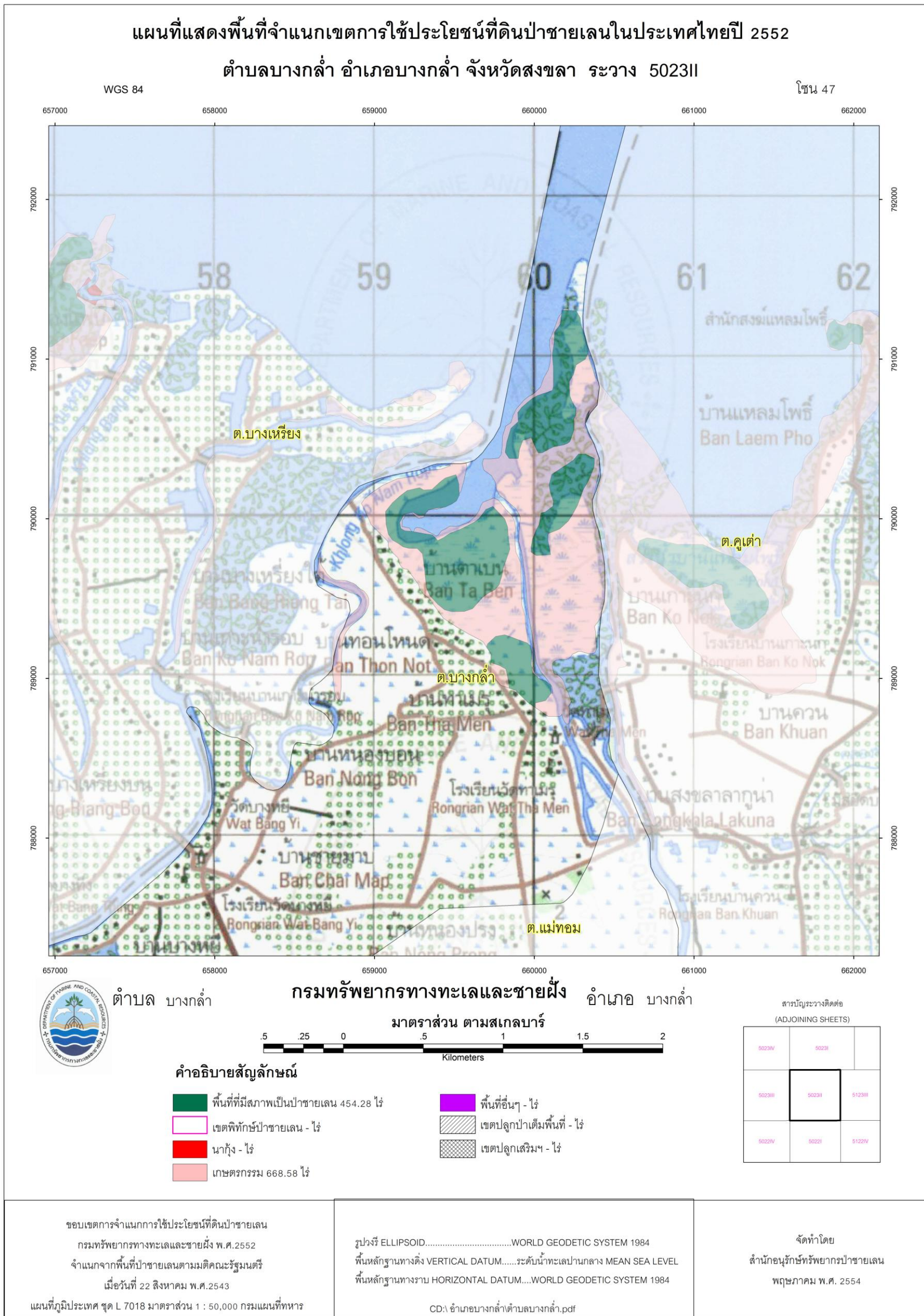
ตารางที่ 11 พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา (ไร่)

ตำบล หรือ (เกาะ)	พื้นที่ป่าชายเลนตามมติ ครม.	พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน
บางกล่ำ	1,122.88	454.29
รวม	1,122.88	454.29

ภาพที่ 28 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552
อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 29 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลบางกล้า อำเภอบางกล้า จังหวัดสงขลา

ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1. ข้อมูลทั่วไป

ประวัติความเป็นมา

หาดใหญ่เป็นชื่อรวมของหมู่บ้านโคกเสม็ดชุนและบ้านหาดใหญ่ เดิมดินแดนหาดใหญ่เป็นเนินสูง มีผู้คนอาศัยอยู่ไม่มากนัก การคมนาคมไม่สะดวก เป็นป่าต้นเสม็ดชุนโดยทั่วไป ชาวบ้านจึงเรียกว่า “บ้านโคกเสม็ดชุน” เมื่อทางการได้ตัดทางรถไฟมาถึงท้องถิ่นนี้ จึงได้มีประชาชนอพยพมาตั้ง หลักแหล่งทำมาหากินจำนวนมากขึ้น แต่เนื่องจากสถานีอยู่ตะเภาเป็นที่ลุ่ม มีน้ำท่วมเป็นประจำ ทางการรถไฟจึงย้ายสถานีมาอยู่สถานีชุมทางหาดใหญ่ในปัจจุบัน ต่อมาได้มีผู้เห็นการณ์ไกลว่าบริเวณสถานีรถไฟแห่งนี้ต่อไปภายหน้าจะเจริญก้าวหน้า จึงมีการจับจองและซื้อที่ดินจากราษฎร อาทิ นายเจีย กี่ซี้ คุณพระ เสน่หามนตรี นายชื่อกิมหยง และพระยาอรรถกระวีสุนทร ทั้งสี่ท่านนับว่ามีส่วนร่วมในการสร้างความสำเร็จก้าวหน้าในเมืองหาดใหญ่อย่างมาก ชุมชนหาดใหญ่เติบโตอย่างรวดเร็ว จนทางราชการต้องยกฐานะบ้านหาดใหญ่เป็นอำเภอหาดใหญ่ และในปี พ.ศ. 2490 อำเภอหาดใหญ่ ได้ยกฐานะเป็นอำเภอชั้นเอก ส่วนชุมชนก็ได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาลเมื่อปี พ.ศ. 2470 อำเภอหาดใหญ่ ได้รับการก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2447 โดยมีหลวงภูวนารถบุรานุรักษ์ (อ่วม เสวตนันท์) เป็นนายอำเภอคนแรก

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอหาดใหญ่ มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอรัตภูมิ และอำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อำเภอสะเดา และอำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

สภาพทั่วไป

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของอำเภอหาดใหญ่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มกว้างใหญ่ มีแนวภูเขาทางด้านทิศตะวันตก ทิศใต้ และทิศตะวันออก โดยพื้นที่ลาดจากทิศใต้และทิศตะวันตกไปสู่ทะเลสาบสงขลา มีพื้นที่ติดกับทิวเขาบรรทัดทางทิศเหนือ และติดกับทิวเขาสนกาลาศรีทางทิศตะวันตกและทิศใต้ ภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ เขาคอหงส์ เขาแก้ว เขาวังพา และเขาน้ำน้อย

ลักษณะภูมิอากาศ

มีสภาพคล้ายคลึงกับอากาศของภาคใต้ทั่วไปที่อยู่ในเขตอากาศแบบมรสุมในเขตร้อน มี 2 ฤดูกาล คือ

1. ฤดูฝนมี 2 ระยะ เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-เดือนมิถุนายน และเดือนกันยายน-เดือนธันวาคม และช่วงฝนตกหนักจะอยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน-เดือนธันวาคม
2. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม - เดือนพฤษภาคม

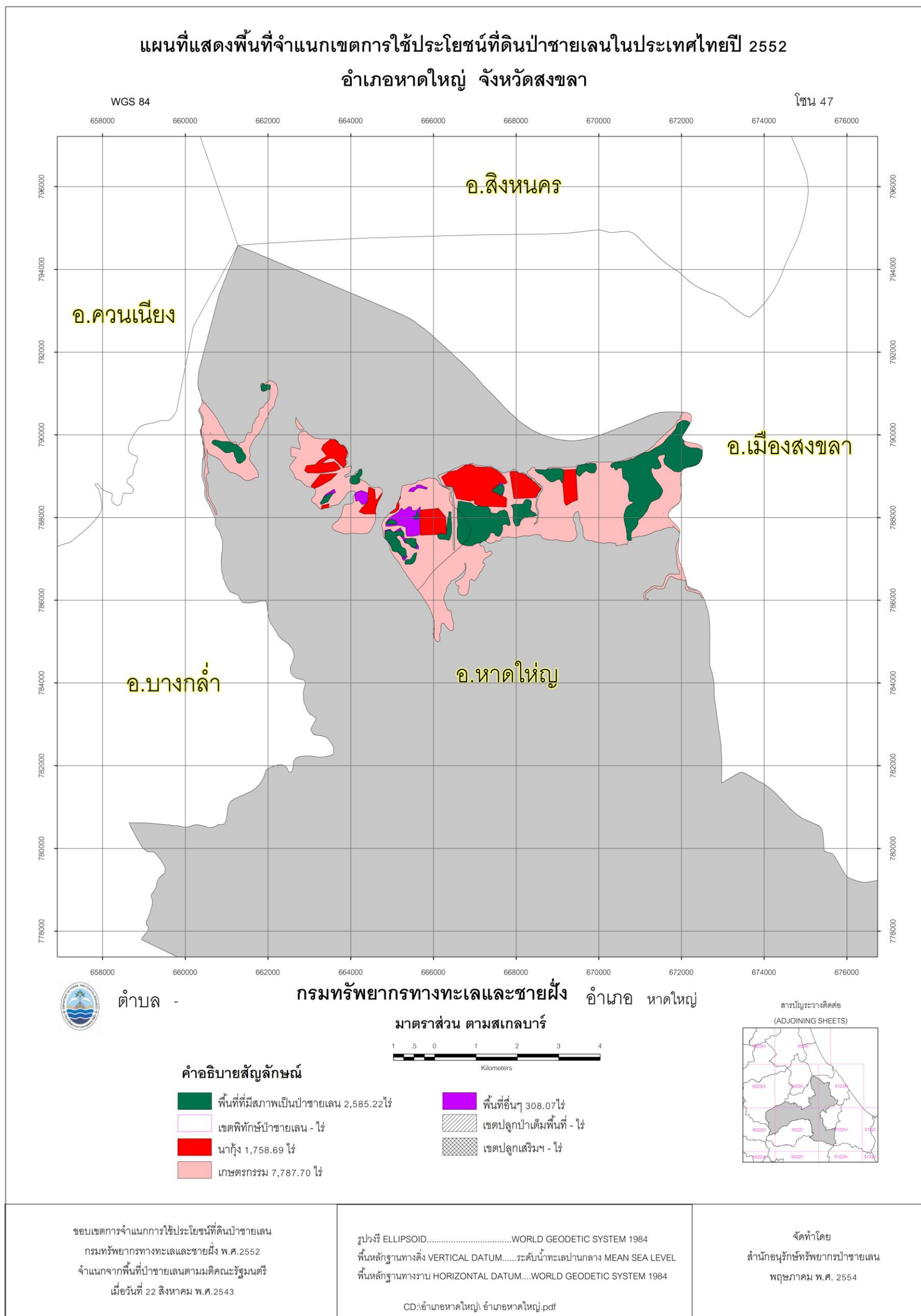
2. พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน

อำเภอหาดใหญ่ มีตำบลที่มีพื้นที่ป่าชายเลน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2530, 22 สิงหาคม 2543 และ 17 ตุลาคม 2543 จำนวน 12,439.69 ไร่ โดยมีพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน จำนวน 2,585.22 ไร่ รายละเอียดดังตารางที่ 12

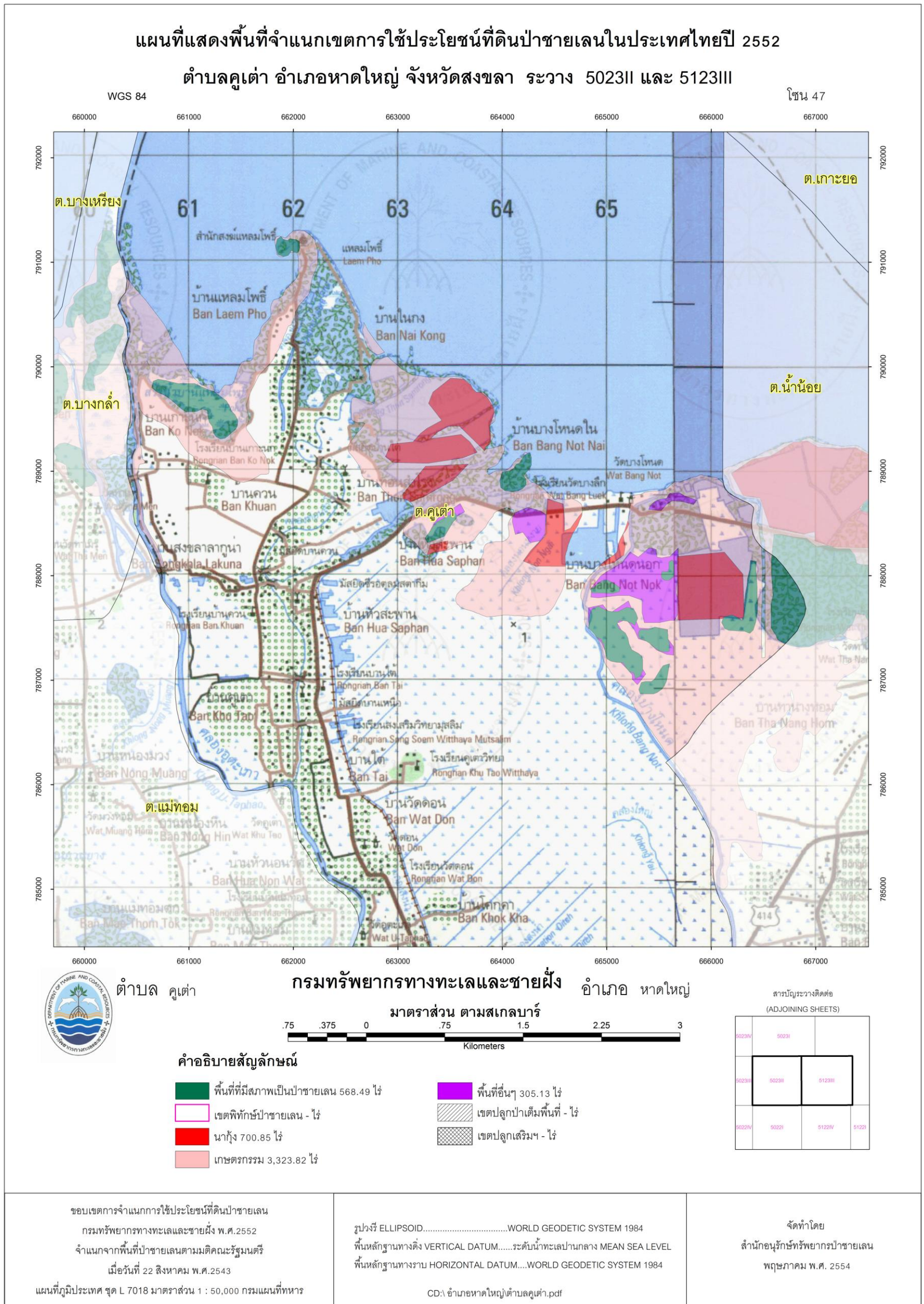
ตารางที่ 12 พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (ไร่)

ที่	ตำบล หรือ (เกาะ)	พื้นที่ป่าชายเลนตามมติ ครม.	พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน
1	คูเต่า	4,898.29	568.49
2	น้ำน้อย	7,541.39	2,016.73
รวม		12,439.69	2,585.22

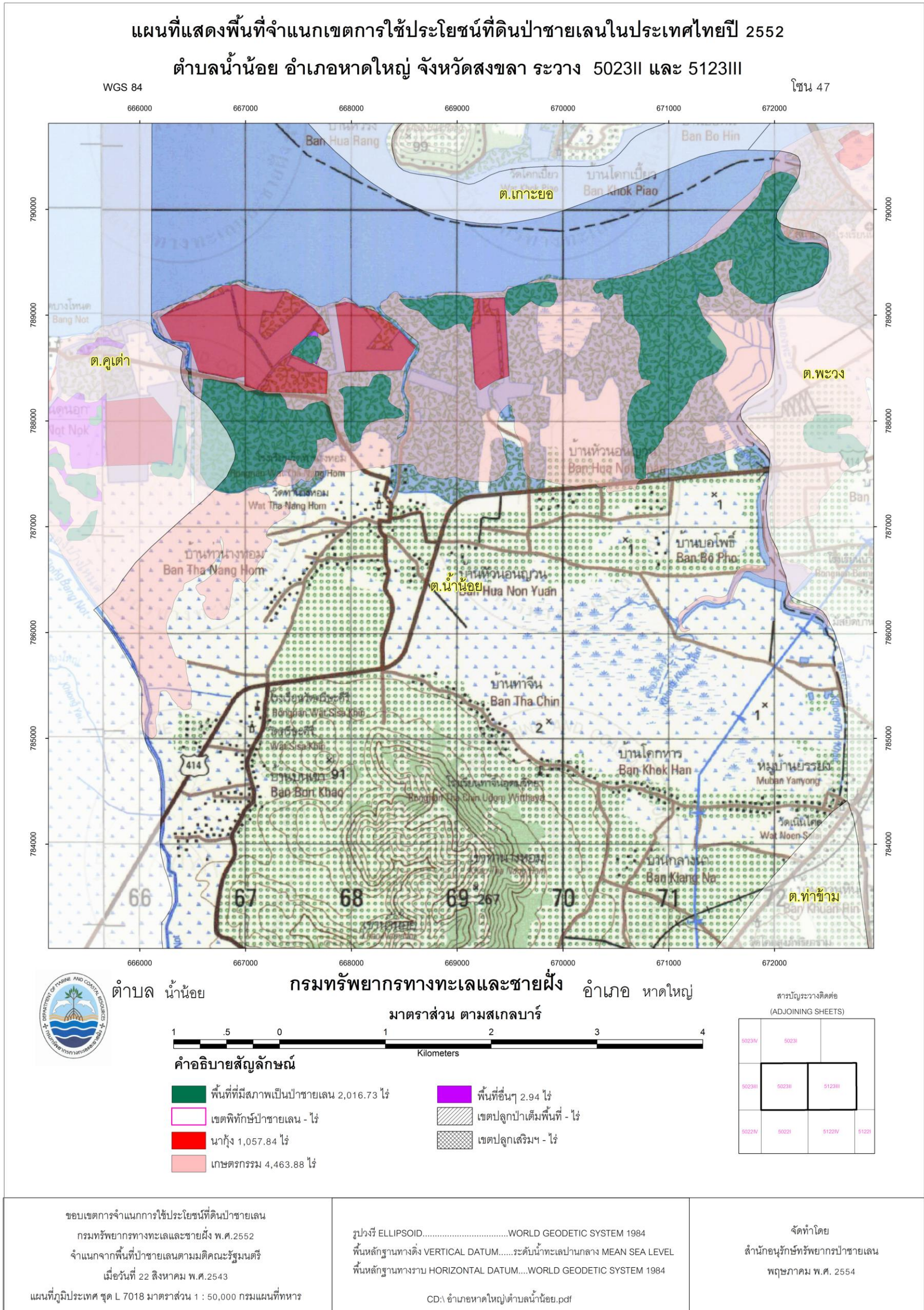
ภาพที่ 30 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 31 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 32 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอจะนะ

จังหวัดสงขลา

1. ข้อมูลทั่วไป

ประวัติความเป็นมา

จะนะเดิมเป็นเมืองขึ้นของเมืองพัทลุง ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 เมือง ได้แก่ ปะเหลียน จะนะ เทพา และสงขลา ต่อมาสงขลาได้แยกออกจากเมืองพัทลุง จะนะจึงไปขึ้นกับเมืองสงขลา มีฐานะเป็นเมืองหน้าด่านทางตอนใต้และมีการสู้รบกับหัวเมืองมลายูตลอดเวลา

โดยที่ตั้งของเมืองจะนะนั้นมีการย้ายเมืองอยู่บ่อยๆ เนื่องจากเป็นเมืองที่ต้องทำการรบอยู่ตลอดเวลา ระยะเวลาแรกเชื่อว่าเมืองจะนะตั้งอยู่ที่วังดาโต๊ะหรือวังไต้ ที่นาทวีปัจจุบันซึ่งอาจเป็นไปได้ เพราะเจ้าเมืองจะนะคนแรกคือ พระมหานุกาพปราบสงคราม (อินทร์หรือเณร) บุตรพระยาราชบังสันซึ่งเป็นมุสลิม ต่อมาได้ย้ายเมืองไปอยู่ที่ปลักจะนะ และย้ายไปอยู่ที่บ้านในเมืองตำบลป่าชิงปัจจุบัน จากนั้นย้ายไปตั้งที่จ๊ะโหนด เมื่อเปลี่ยนการปกครองแบบเทศาภิบาล อำเภอจะนะก็ไปตั้งที่ว่าการที่อำเภอนาทวี แต่ด้วยเหตุที่การคมนาคมไม่ค่อยสะดวกจึงย้ายไปตั้งที่ใหม่ที่บ้านนา พร้อมเปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอบ้านนา แต่ไปพ้องกับชื่ออำเภอหนึ่งในจังหวัดนครนายก จึงได้เปลี่ยนชื่อไปเป็น อำเภอจะนะตามเดิม

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอจะนะมีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอนาทวี และอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

สภาพทั่วไป

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปด้านทิศตะวันตกและทิศใต้เป็นภูเขาลาดต่ำลงมาเป็นพื้นที่ราบและราบลุ่ม สลับเนินเขาไปทางด้านทิศตะวันออกจนถึงอ่าวไทย พื้นที่และการใช้ประโยชน์สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของอำเภอจะนะ ด้านทิศใต้และทิศตะวันตกเป็นภูเขา มีสภาพเป็นป่าดิบแล้งและป่าดิบชื้น ทางทิศตะวันออกและทิศเหนือเป็นพื้นที่ราบติดกับอ่าวไทย มีภูเขาเป็นบางแห่ง

ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอจะนะ ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี 2 ฤดูกาล คือ

1. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนกรกฎาคม
2. ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม - เดือนมกราคม

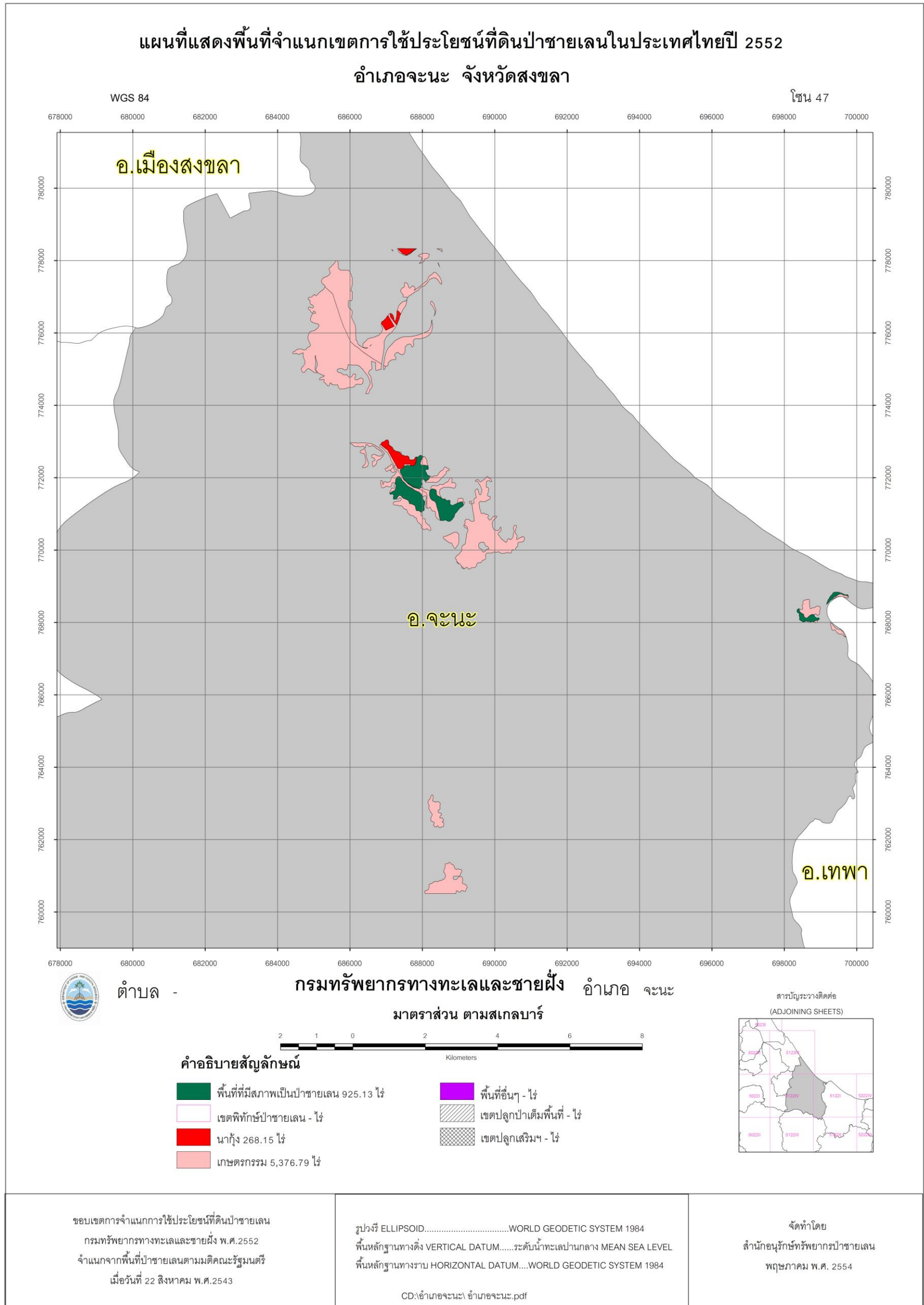
2. พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน

อำเภอจะนะ มีตำบลที่มีพื้นที่ป่าชายเลน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2530, 22 สิงหาคม 2543 และ 17 ตุลาคม 2543 จำนวน 6,570.07 ไร่ โดยมีพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน จำนวน 925.13 ไร่ รายละเอียดดังตารางที่ 13

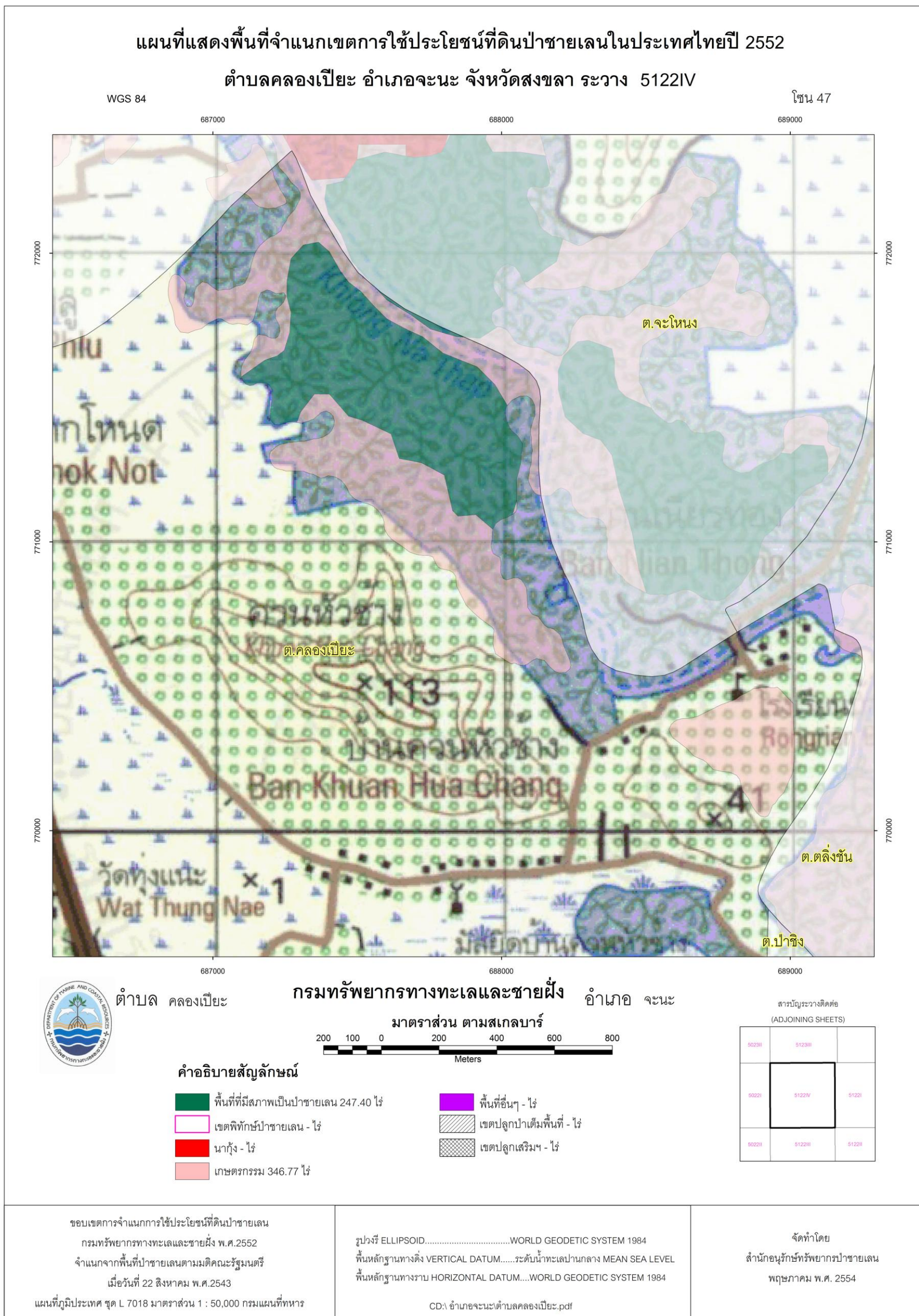
ตารางที่ 13 พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา (ไร่)

ที่	ตำบล หรือ (เกาะ)	พื้นที่ป่าชายเลนตามมติ ครม.	พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน
1	คลองเปี้ยะ	594.17	247.40
2	จะโหนด	2,805.11	473.44
3	ตลิ่งชัน	984.56	-
4	นาทับ	1,386.02	-
5	นาหว้า	453.59	-
6	ป่าชิง	2.09	-
7	สะกอม	344.53	204.29
รวม		6,570.07	925.13

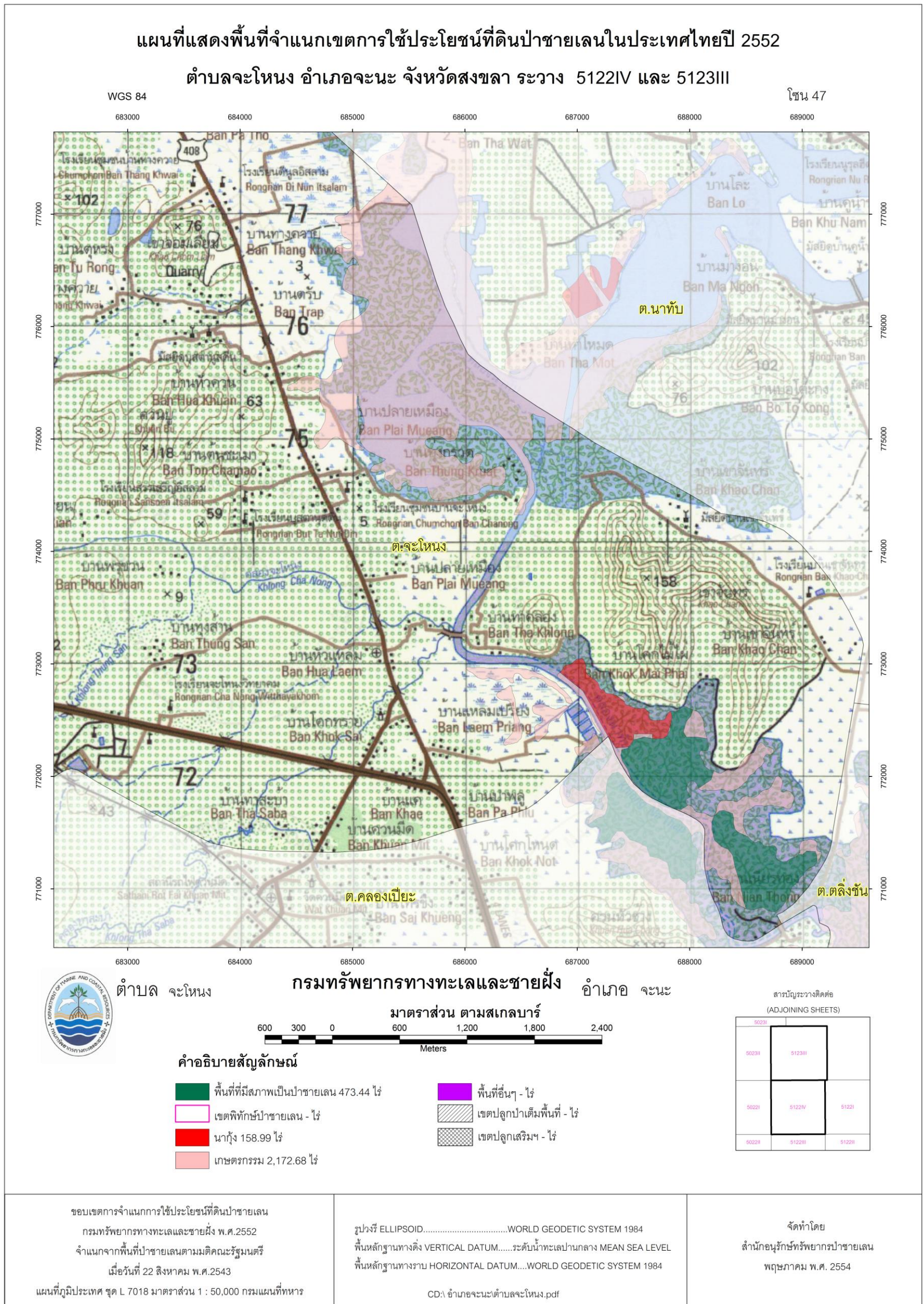
ภาพที่ 33 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552
อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

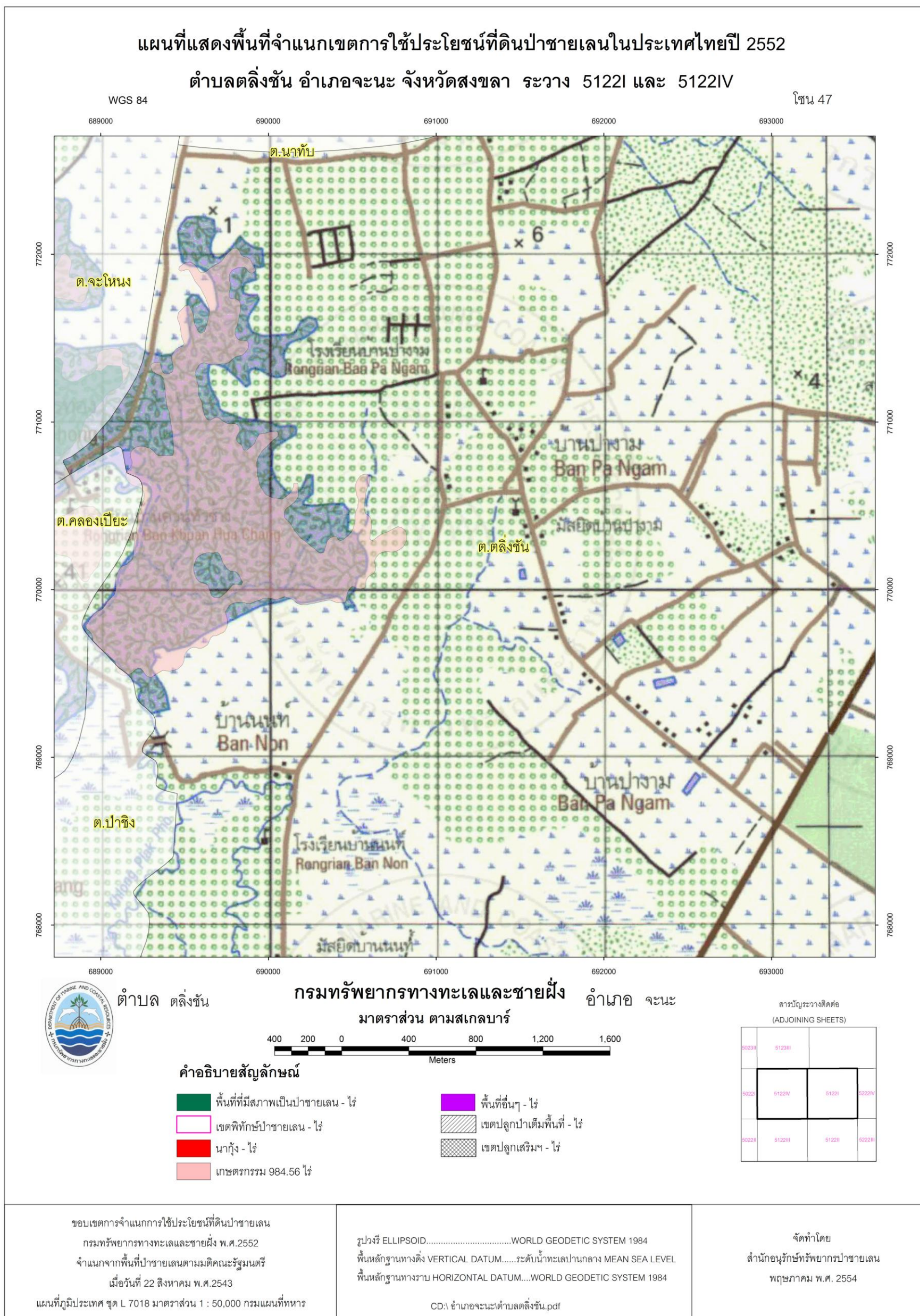
ภาพที่ 34 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลคลองเปี๊ยะ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

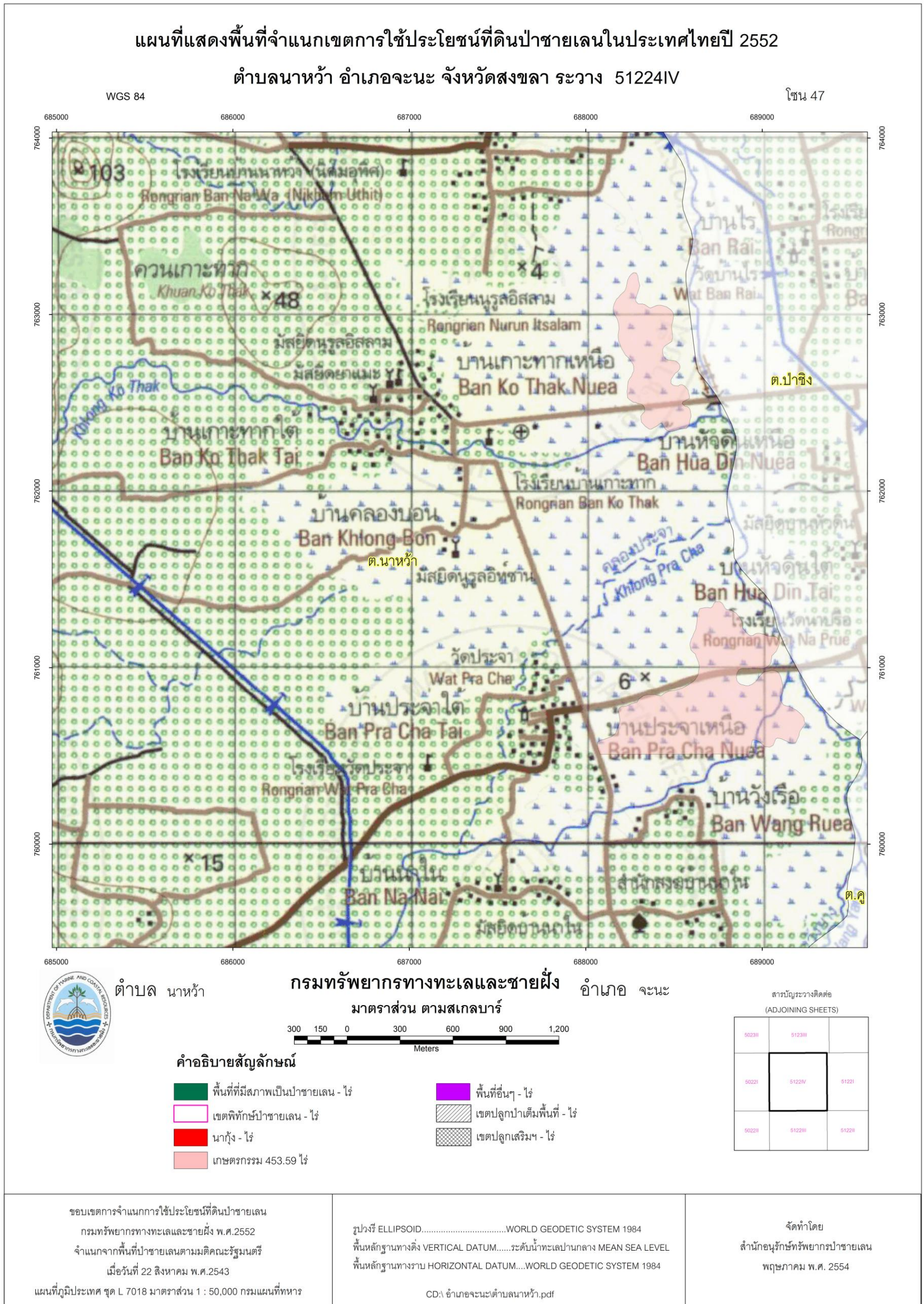
ภาพที่ 35 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลจะโหนด อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

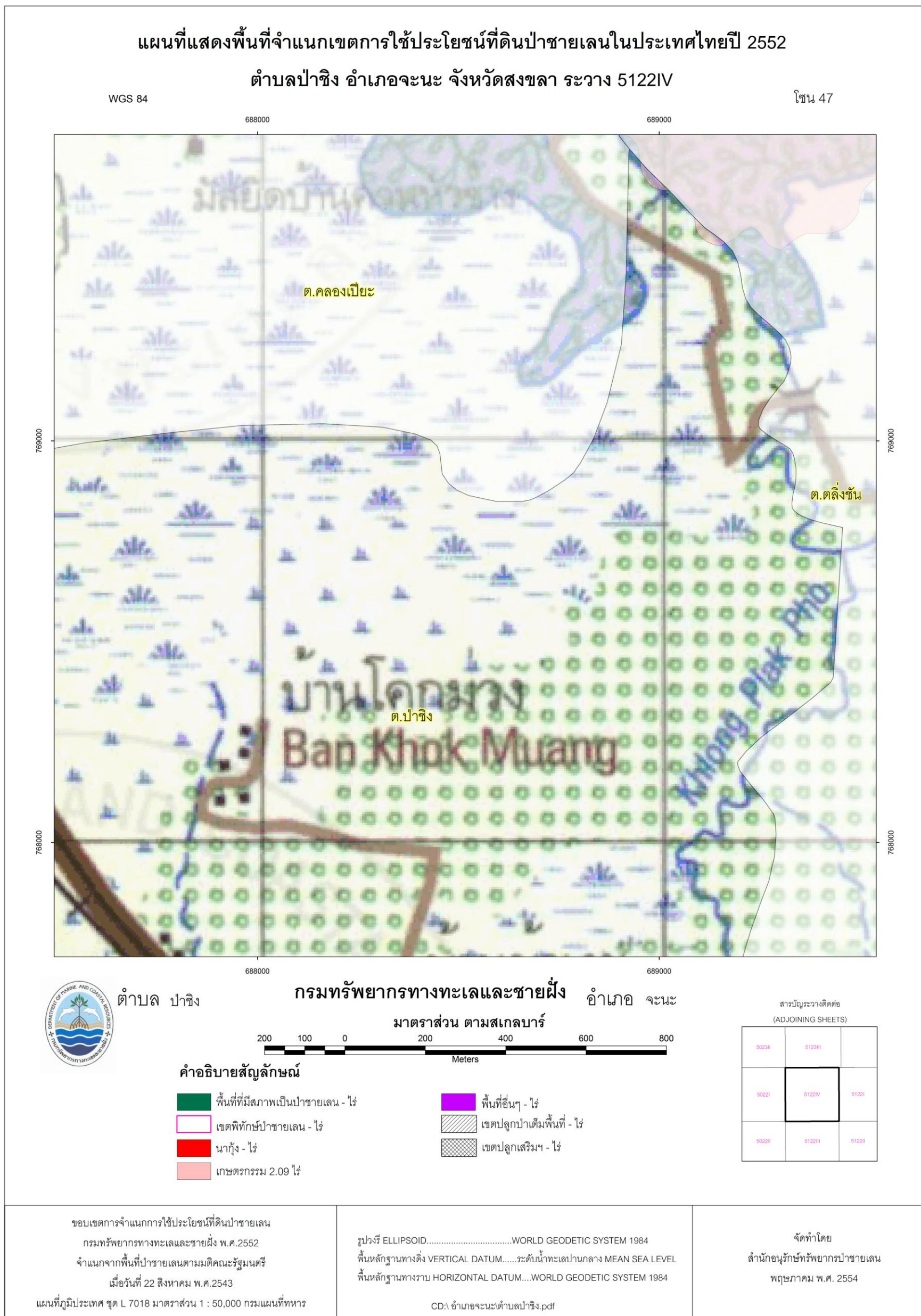
ภาพที่ 36 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลตลิ่งชัน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

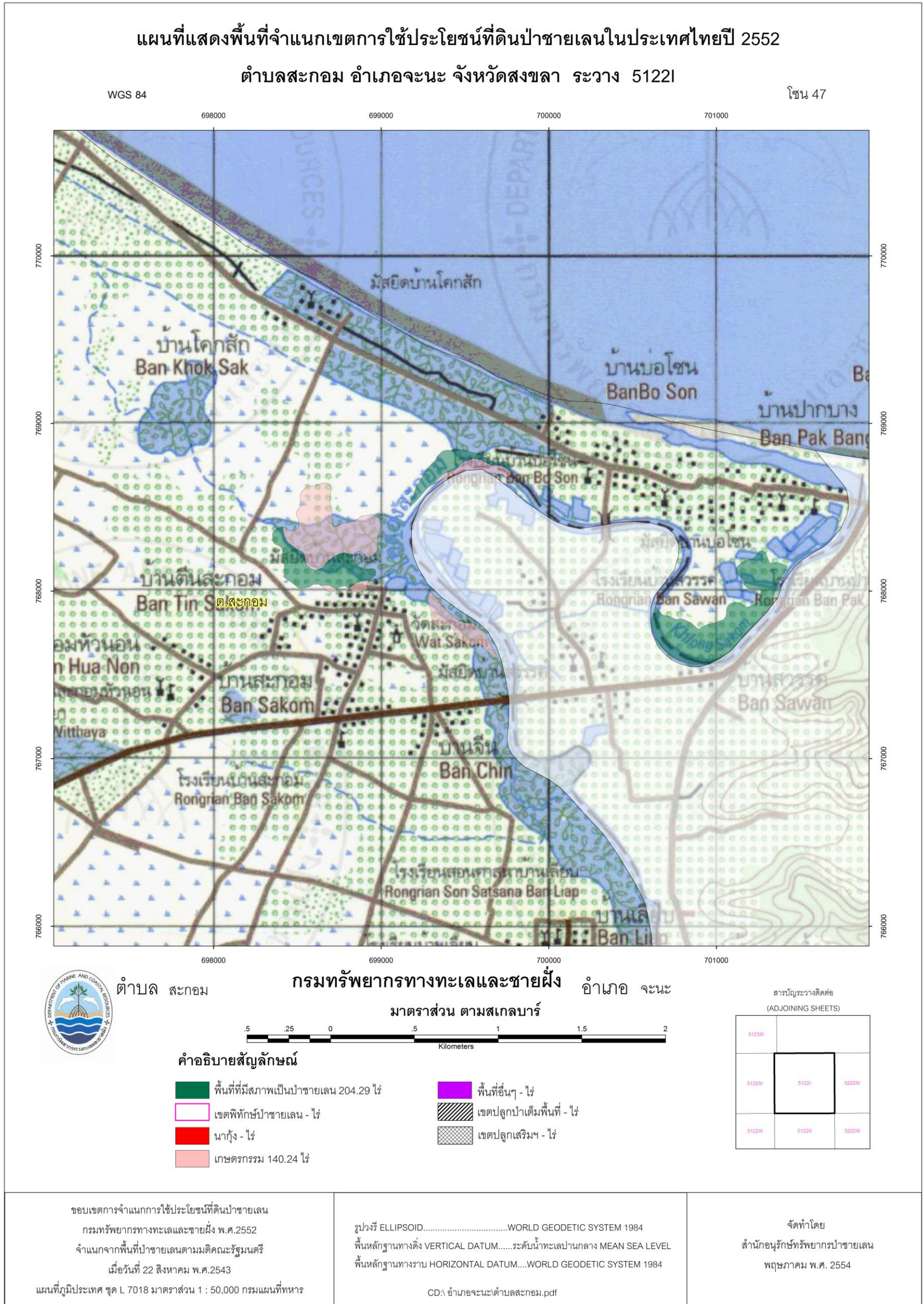
ภาพที่ 38 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 39 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลป่าชิง อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 40 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ทรัพยากรป่าชายเลนอำเภอเทพา

จังหวัดสงขลา

1. ข้อมูลทั่วไป

ประวัติความเป็นมา

อำเภอเทพาเดิมมีฐานะเป็นเมืองเทพา จัดอยู่ในระดับ "เมืองจัตวา" ขึ้นตรงต่อเมืองพัทลุง ทุกๆ ปีเจ้าเมืองจะต้องนำต้นไม้เงินต้นไม้ทองไปถวายเจ้าเมืองพัทลุงเป็นประจำ ในปี พ.ศ. 2329 ในสมัยพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้ทรงโปรดให้ยกเมืองเทพาขึ้นกับเมืองสงขลา ซึ่งเป็นเมืองตรี ในปี พ.ศ. 2444 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงปรับปรุงเมืองการปกครองหัวเมืองต่างๆ และได้ทรงจัดตั้งมณฑลเทศาภิบาล ได้ยกเมืองเทพาออกจากเมืองสงขลา โดยตั้งขึ้นเป็นอำเภอเรียกว่า อำเภอเทพา ขึ้นกับเมืองสงขลา โดยตั้งที่ว่าการอำเภอที่บ้านพระพุทธร หมู่ที่ 2 ตำบลเทพา ต่อมาปี พ.ศ. 2475 การคมนาคมสะดวก มีรถไฟผ่านท้องที่อำเภอเทพา จึงย้ายที่ว่าการอำเภอเทพาจากบ้านพระพุทธร มาตั้งที่บ้านท่าพรุ หมู่ที่ 1 ตำบลเทพา ใกล้กับสถานีรถไฟท่าม่วง ต่อมาการรถไฟแห่งประเทศไทยได้เปลี่ยนชื่อสถานีรถไฟท่าม่วงเป็นสถานีเทพาให้ตรงกับคำว่า "อำเภอเทพา" ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเทพา ประมาณ 500 เมตร

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอเทพา ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย ที่ว่าการอำเภอเทพาตั้งอยู่ที่บ้านท่าพรุ หมู่ที่ 1 ตำบลเทพา อำเภอเทพา อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดสงขลาซึ่งอยู่ห่างจากตัวจังหวัดสงขลา 73 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร 1,056 กิโลเมตร มีเส้นทางรถไฟผ่านหน้า ที่ว่าการอำเภอ มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออกเฉียง	ติดต่อกับ	อำเภอหนองจิก และอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

สภาพทั่วไป

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอเทพา มีพื้นที่ 978 ตร.กม. หรือ 661,250 ไร่ พื้นที่โดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็น 3 เขต คือ

1. เขตที่ราบสูง มีลักษณะเป็นเนินเขา ซึ่งอยู่บริเวณทิศใต้และทิศตะวันตก พื้นที่บริเวณนี้เป็นป่าไม้ มีการเพาะปลูก สวนยางพาราและสวนผลไม้

2. เขตที่ราบ อยู่บริเวณตอนกลางของอำเภอเทพา ซึ่งมีทั้งพืชพันธุ์ธรรมชาติและที่เพาะปลูกกันมากในแถบนี้ คือ ข้าวเจ้า

3. เขตที่ราบชายฝั่ง อยู่บริเวณทางทิศตะวันออก มีการเพาะปลูก ทำสวนมะพร้าว ประมง ซึ่งสร้างรายได้ให้กับประชาชนในเขตนี้มากพอสมควร

ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอเทพา ตั้งอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบร้อนชื้น มีฝนตกชุกเป็นฤดู แต่อากาศไม่ร้อนจัด เนื่องจากอิทธิพลของลมทะเล มี 2 ฤดูกาล คือ

1. ฤดูฝน เริ่มเดือนกันยายน - เดือนมกราคม
2. ฤดูร้อน เริ่มเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนสิงหาคม

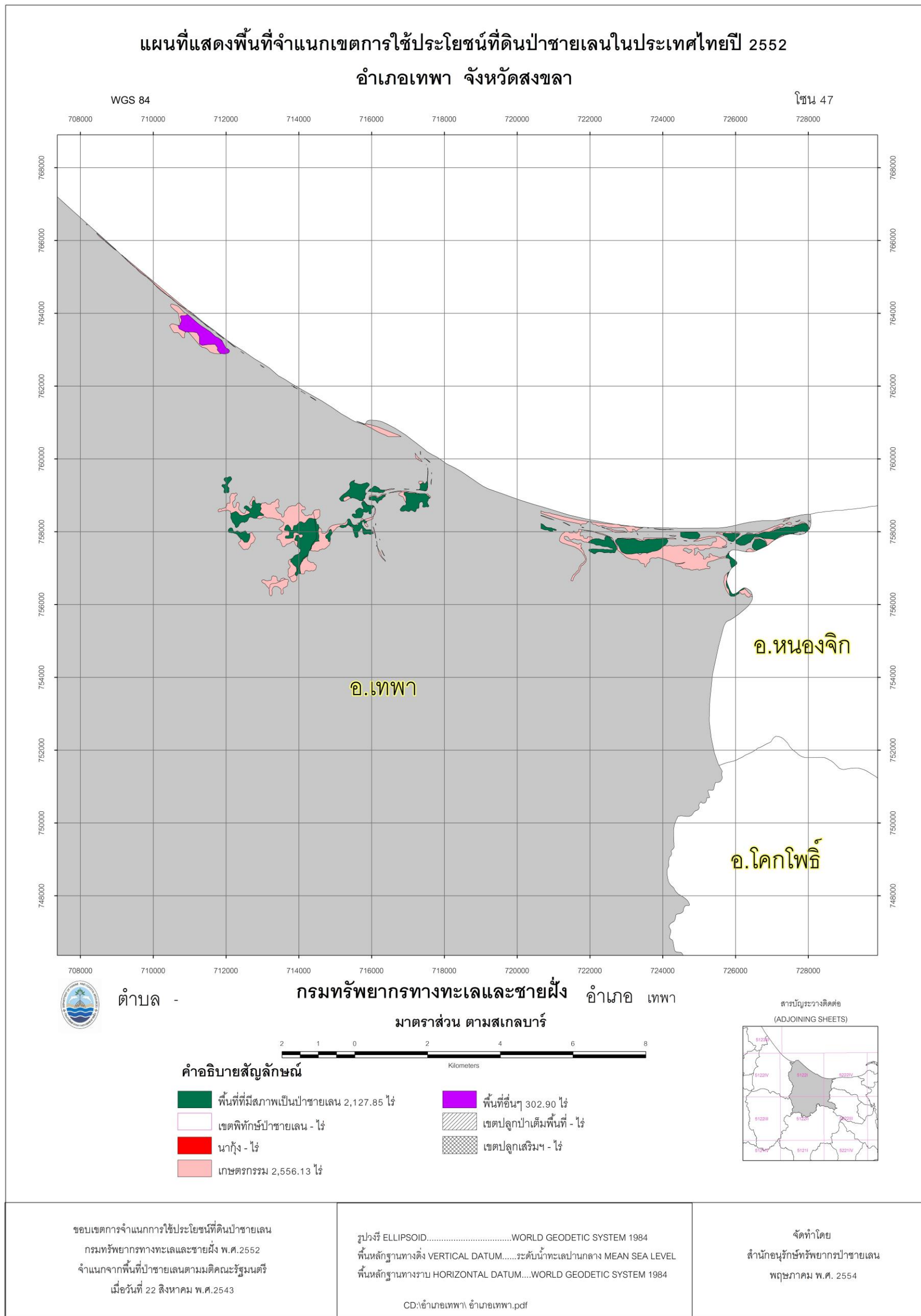
2. พื้นที่และการกระจายป่าชายเลน

อำเภอเทพา มีตำบลที่มีพื้นที่ป่าชายเลน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2530, 22 สิงหาคม 2543 และ 17 ตุลาคม 2543 จำนวน 4,986.88 ไร่ โดยมีพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน จำนวน 2,127.85 ไร่ รายละเอียดดังตารางที่ 14

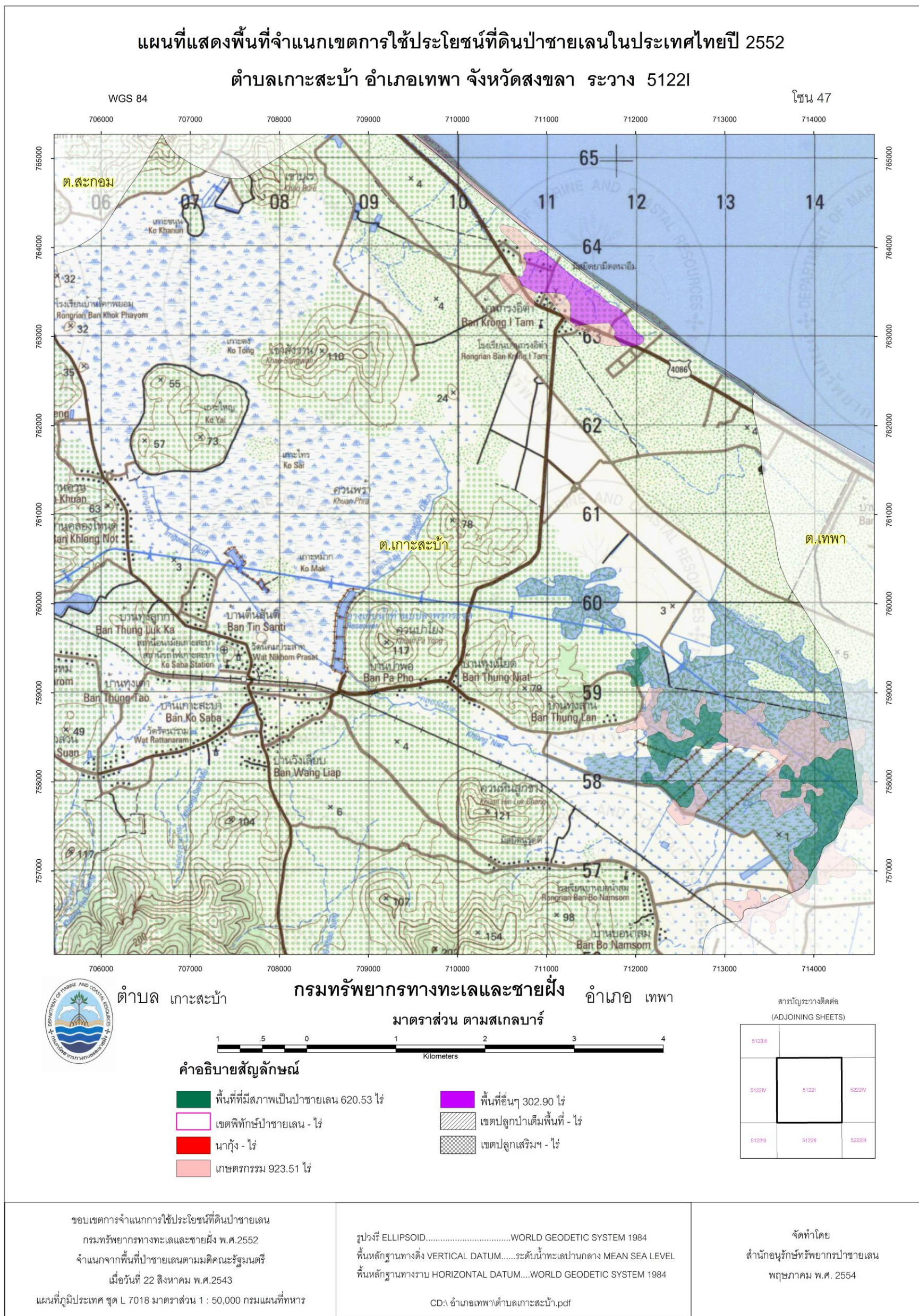
ตารางที่ 14 พื้นที่ป่าชายเลน อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา (ไร่)

ที่	ตำบล หรือ (เกาะ)	พื้นที่ป่าชายเลนตามมติ ครม.	พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน
1	เกาะสะบ้า	1,846.94	620.53
2	เทพา	877.64	429.02
3	ปากบาง	2,251.49	1,076.59
4	สะกอม	10.81	1.71
รวม		4,986.88	2,127.85

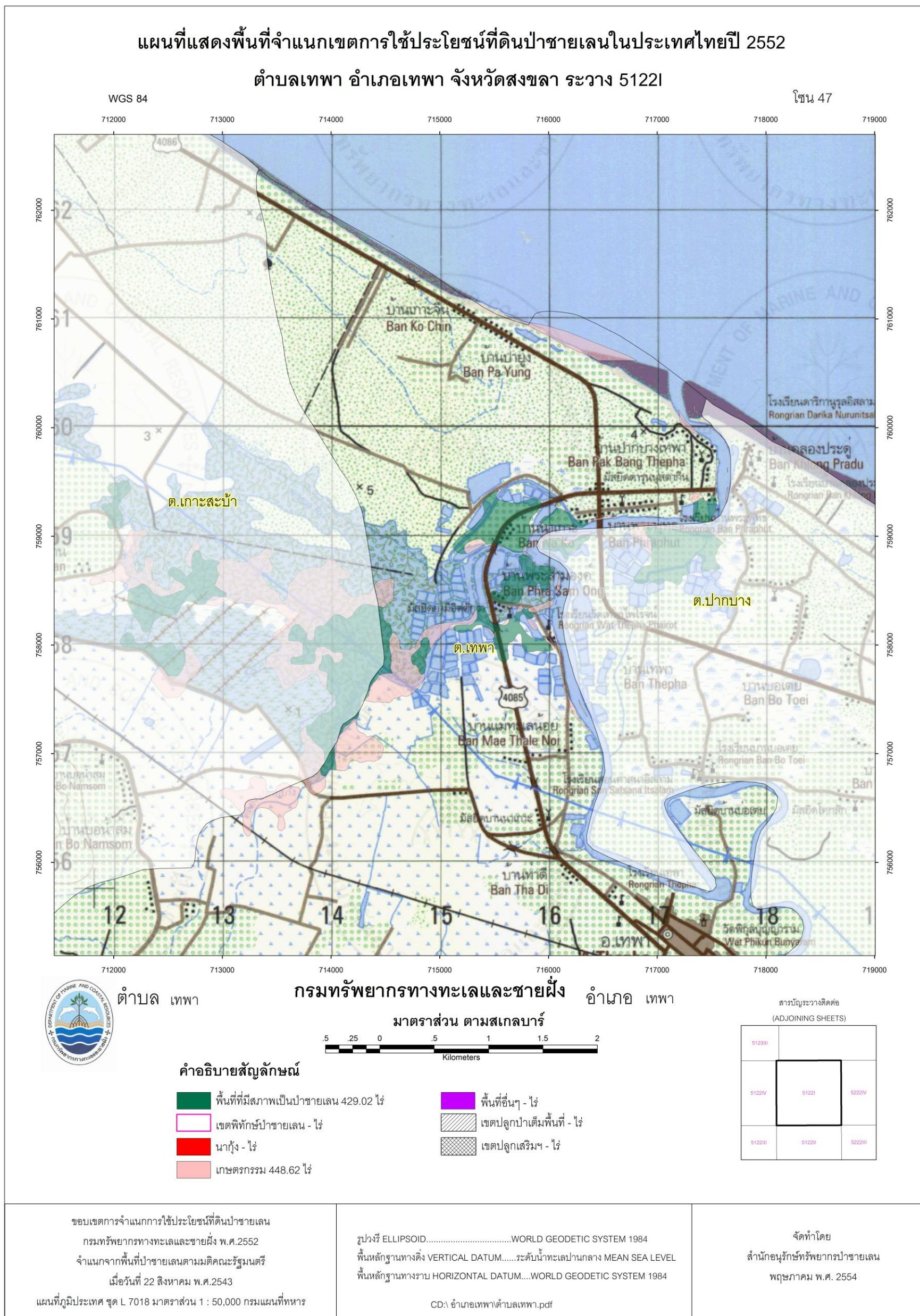
ภาพที่ 41 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552
อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

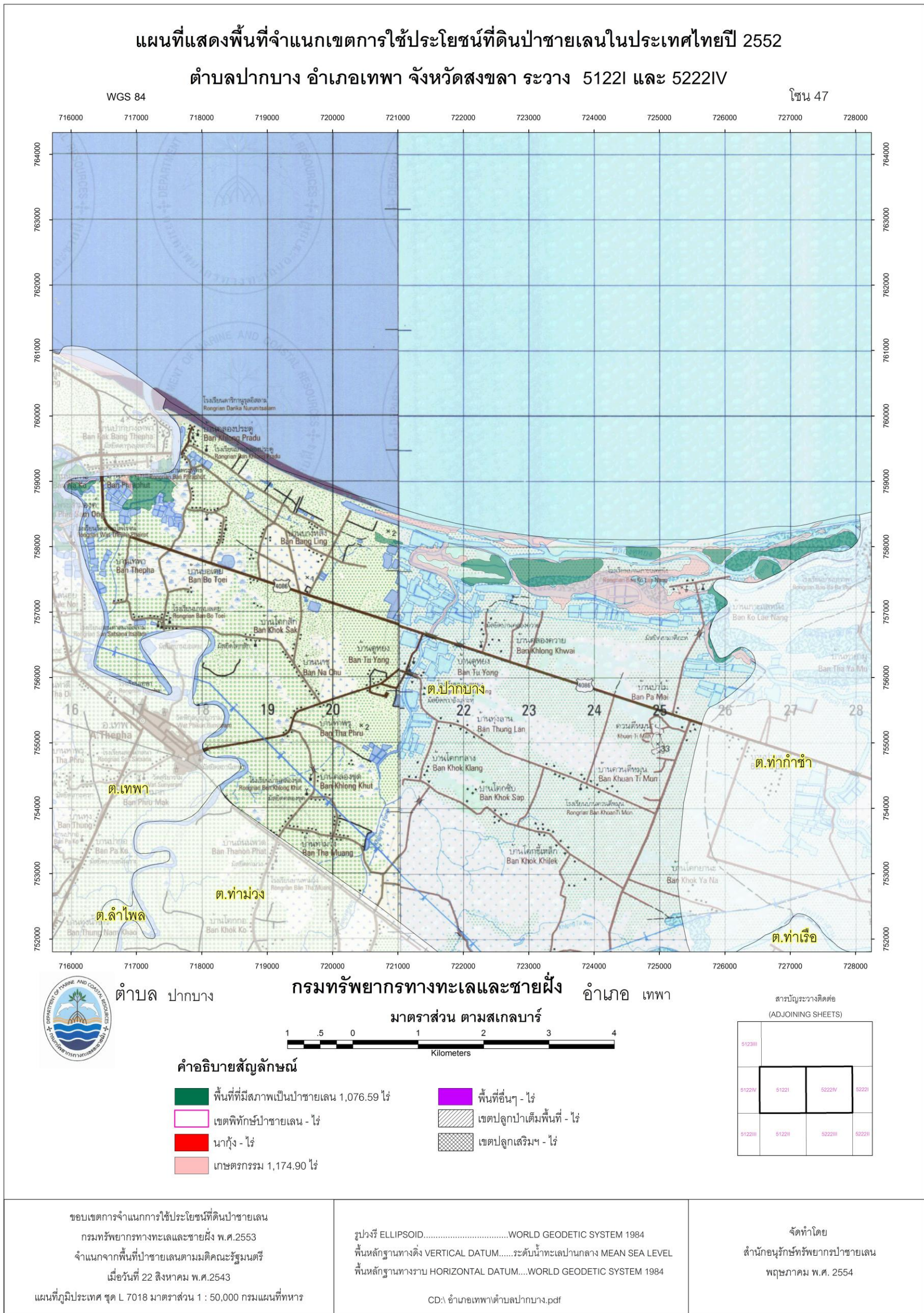
ภาพที่ 42 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลเกาะสะบ้า อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 43 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 44 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลปากบาง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 45 แผนที่แสดงพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนในประเทศไทยปี 2552 ตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

บรรณานุกรม

จารุจินต์ นภีระภัก. 2525. การศึกษานิเวศน์วิทยาของนกในป่าชายเลนบริเวณทะเลสาบสงขลา รายงาน
สัมมนาระบบนิเวศน์วิทยาป่าชายเลนครั้งที่ 4. 7-11 กรกฎาคม, สุราษฎร์ธานี. สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 1: หน้า 289-310.

วีณา หนูยิ้ม. 2546. ป่าชายเลนจังหวัดสงขลา.

ศูนย์วิจัยป่าไม้. 2553. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลน
พ.ศ.2552. ศูนย์วิจัยป่าไม้. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2550. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการ
วางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมจากการใช้ทรัพยากรทราย.